

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Fundraising vybrané neziskové organizace
Fundraising of Selected Non-profit Organization

Student: Lenka Pánková
Vedoucí bakalářské práce: Ing. Ivana Vaňková, Ph.D.

Ostrava 2012

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání bakalářské práce

Student: **Lenka Pánková**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202R055 Veřejná ekonomika a správa
Specializace: 02 Veřejná ekonomika a správa
Téma: Fundraising neziskové organizace
Fundraising of Selected Non-Profit Organization

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Charakteristika neziskových organizací v ČR
 3. Analýza hospodaření vybrané neziskové organizace
 4. Zhodnocení hospodaření vybrané neziskové organizace a návrh fundraisingového plánu
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

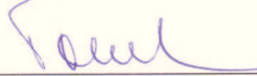
Seznam doporučené odborné literatury:

REKTOŘÍK, Jaroslav a kol. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2010. 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5.
RŮŽIČKOVÁ MERLÍČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně: určeno zejména pro: územní samosprávné celky, příspěvkové organizace, nevýdělečné organizace*. 11. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 254 s. ISBN 978-80-7263-675-4.
ŠEDIVÝ, Marek a Olga MEDLÍKOVÁ. *Úspěšná nezisková organizace*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. 155 s. ISBN 978-80-247-4041-6.

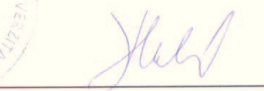
Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Ivana Vaňková, Ph.D.**

Datum zadání: 25.11.2011
Datum odevzdání: 11.05.2012

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně. Přílohy č. 2 a 3, dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.

V Ostravě dne 1. května 2012

.....
Lenka Pánková

Obsah

1 Úvod	3
2 Charakteristika neziskových organizací v ČR	5
2.1 Definice neziskových organizací	5
2.2 Členění neziskových organizací	6
2.2.1 Členění neziskových organizací z hlediska účasti státu na jejich řízení	7
2.2.2 Členění neziskových organizací z hlediska zákona o daních z příjmů	7
2.2.3 Členění neziskových organizací podle jejich typologických znaků	8
2.2.4 Statistika počtu nestátních neziskových organizací	9
2.3 Charakteristika vybraných neziskových organizací	10
2.3.1 Sdružení	10
2.3.1.1 Občanská sdružení	10
2.3.1.2 Zájmová sdružení právnických osob	12
2.3.1.3 Sdružení bez právní subjektivity	13
2.3.2 Obecně prospěšné společnosti	13
2.3.3 Nadace a nadační fondy	14
2.3.4 Círky a náboženské společnosti	16
2.4 Financování neziskových organizací	17
2.4.1 Zdroje financování neziskových organizací	17
2.4.2 Fundraising	18
2.4.2.1 Metody fundraisingu	19
2.4.2.2 Fundraiser	21
2.4.2.3 Fundraisingový plán	22
3 Analýza hospodaření vybrané neziskové organizace	24
3.1 Charakteristika občanského sdružení Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek	24
3.1.1 Občanské sdružení Adra Česká republika	24
3.1.2 Dobrovolnická centra organizace Adra Česká republika	25
3.1.3 Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek	26
3.1.3.1 Dobrovolnické programy ve Frýdku-Místku	27

3.1.3.2 Dobrovolníci	29
3.2 Hospodaření Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek	30
3.2.1 Příjmy Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek	30
3.2.2 Výdaje Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek	31
 4 Zhodnocení hospodaření vybrané neziskové organizace a návrh fundraisingového plánu	33
4.1 Zhodnocení hospodaření Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek	33
4.2 Dotazník	34
4.2.1 Dotazníkové šetření	34
4.2.2 Vyhodnocení dotazníku	35
4.3 Fundraisingový plán	39
4.3.1 Rozpočet Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek na rok 2013	39
4.3.2 Návrh fundraisingového plánu	40
4.3.2.1 Vybrané aktivity zahrnuté v návrhu fundraisingového plánu	42
4.3.2.1.1 Benefiční koncert	42
4.3.2.1.2 Vánoční dobročinný ples	44
 5 Závěr	46
 Seznam použité literatury	48
Seznam zkratk	50
Prohlášení o využití výsledků	
Seznam příloh	
Přílohy	

1 Úvod

V současné společnosti zaujímají neziskové organizace významnou úlohu. Působí nejen v sociální a charitativní oblasti, ale např. i v oblasti zdravotnictví, kultury, vzdělávání nebo ochrany životního prostředí. Zaměřují se na potřeby a poslání, které ziskový sektor a stát nejsou schopni zajistit. Neziskové organizace většinou uspokojují takové potřeby lidí či společnosti, za které příjemci služby nejsou ochotni nebo z různých důvodů nemohou platit.

Hlavním členěním neziskových organizací je členění na organizace státní, které určitým způsobem podporuje stát ze svých rozpočtů, a organizace nestátní, které si se získáváním finančních prostředků ke své činnosti musí poradit samy. Zdroje svého financování hledají u dobrovolných dárců a organizací, které jsou ochotny darovat svůj čas nebo peníze na dobrovolnou činnost.

Cílem bakalářské práce je, na základě analýzy hospodaření občanského sdružení Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek v letech 2005 - 2010 a provedeného dotazníkového šetření, vytvořit návrh fundraisingového plánu pro danou organizaci na rok 2013.

Pro bakalářskou práci jsou stanoveny následující hypotézy:

Hypotéza č. 1: Zdrojem hospodaření Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek jsou také příjmy z vlastní činnosti.

Hypotéza č. 2: Podíl soukromých zdrojů na financování Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek v letech 2005 – 2010 má rostoucí charakter.

Bakalářská práce je rozčleněna do pěti kapitol. První kapitolou práce je úvod, poslední kapitolou je závěr. Pro návrh financování neziskové organizace je nutné znát základní charakteristiky neziskových organizací, proto se druhá kapitola zabývá vymezením neziskových organizací, jejich definicí a v neposlední řadě i členěním neziskových organizací. Dále je kapitola zaměřena na definování základních znaků vybraných neziskových organizací. Poslední část této kapitoly se věnuje zdrojům financování neziskových organizací. Je zde vysvětlen pojem fundraising, fundraiser a fundraisingový plán.

Třetí kapitola bakalářské práce analyzuje hospodaření občanského sdružení Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek. Nejprve jsou popsány základní informace o této organizaci, její poslání a činnosti, na které se tato organizace zaměřuje. Dále je zde analyzováno hospodaření Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek v letech 2005 - 2010 a specifikovány hlavní zdroje jejich příjmů. Z této analýzy lze zjistit, jakými způsoby organizace získávala finanční prostředky potřebné pro svou činnost.

Čtvrtá kapitola je věnována problematice fundraisingu a zejména fundraisingovému plánu. V této části práce jsou prezentovány výsledky primárního výzkumu na základě metody dotazníkového šetření. V závěrečné části této kapitoly je sestaven návrh fundraisingového plánu pro další období činnosti tohoto občanského sdružení, a to s přihlédnutím k předešlému rozboru hospodaření minulých let a k výsledkům dotazníkového šetření.

Bakalářská práce vychází z odborné literatury zaměřené na problematiku neziskových organizací, z platné legislativy České republiky, z interních dokumentů a materiálů občanského sdružení Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek.

V bakalářské práci jsou použity metody: analýza hospodaření dané organizace, sběr dat, dedukce, popis a dotazníkové šetření včetně jeho vyhodnocení.

Bakalářská práce se opírá o platnou legislativu k 1.5. 2012.

2 Charakteristika neziskových organizací v ČR

Tato kapitola bakalářské práce je rozdělena do čtyř částí. První část je zaměřena na základní definice neziskových organizací a jejich hlavní předměty činnosti. Druhá část se věnuje členění neziskových organizací. Organizace neziskového sektoru lze členit z různých hledisek. Tato část poukáže na nejčastější a nejpoužívanější hlediska členění, která se v odborné literatuře vyskytují, např. Rektořík, J. a kolektiv (2010). Třetí část je zaměřena na vybrané základní typy neziskových organizací. Věnuje se neziskovým soukromoprávním organizacím, které jsou financovány z různých zdrojů (darů, sbírek, grantů, vlastní činností), protože znalost základních principů fungování těchto organizací a podmínek jejich vzniku a zániku je nezbytná pro pochopení cílů, metod, postupů a výsledků této bakalářské práce. Čtvrtá část je zaměřena na financování neziskových organizací. Zabývá se zdroji financování těchto organizací, popisuje teoretické vymezení fundraisingu, metody fundraisingu, osobnost fundraisera a fundraisingový plán.

2.1 Definice neziskových organizací

Pojem „nezisková organizace“ není definován žádným platným právním předpisem. V České republice jsou sice pojmy nezisková organizace, organizace neziskového sektoru, nevýdělečná organizace apod. obecně používány, přesná specifikace těchto termínů ale neexistuje. Tyto termíny označují takovou organizaci, která vznikla především za účelem vykonávání vzájemně či veřejně prospěšné činnosti a nikoliv za účelem dosahování zisku.

Z výše uvedeného vyplývá, že hlavním předmětem činnosti neziskové organizace není podnikání a s ním spojené známé „dosahování zisku“. Nezisková organizace však v rámci své činnosti zisk dosahovat může, ten však nesmí být rozdělen mezi její zakladatele, členy orgánů nebo pracovníky, ale musí být použit pro další činnost neziskové organizace.

V České republice se za neziskové organizace považují subjekty, které jsou:¹

- institucionalizované – mají jistou organizační skutečnost bez ohledu na to, zda jsou formálně nebo právně registrovány,

¹ TAKÁČOVÁ, Hana. *Účetnictví neziskových organizací*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Nakladatelství Oeconomica. 2010. 186 s. ISBN 978-80-245-1664-6.

- soukromé – jsou odděleny od státní správy a státní správou nejsou ani řízeny,
- neziskové – mohou svou činností vytvářet zisk, ten ale musí být použit na cíle, pro které byla organizace založena, tedy vytvořený zisk nesmí být přerozdělen mezi zakladatele, vedení organizace či zaměstnance,
- samosprávné a nezávislé – jsou schopny řídit samy sebe, tzn. jsou vybaveny vlastními postupy a strukturami, které umožňují kontrolu vlastních činností,
- dobrovolné – jsou založeny na dobrovolné účasti na svých činnostech (např. výkonem neplacené práce vykonávané pro organizaci).

Oblasti působení neziskových organizací jsou zejména:²

- kultura, ochrana památek, umění,
- výzkum a vzdělávání,
- zdravotní péče a sociální služby,
- ochrana životního prostředí, ekologická výchova,
- ochrana lidských práv,
- rovné příležitosti,
- komunitní rozvoj,
- práce s dětmi a mládeží,
- rekreace, sport, tělovýchova,
- ostatní (např. podpora neziskového sektoru, jeho právní rámec, informační služby, podpora dárcovství a dobrovolnictví).

2.2 Členění neziskových organizací

Na neziskové organizace lze nahlížet z různých hledisek. Základní členění neziskových organizací je z hlediska účasti státu na řízení těchto organizací. Další členění dělí organizace neziskového sektoru podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Jako poslední členění je popsáno členění neziskových organizací podle jejich typologických znaků.

² http://www.neziskovky.cz/clanky/511_538_540/fakta_neziskovky-v_co-to-je-neziskovy-sektor-/

2.2.1 Členění neziskových organizací z hlediska účasti státu na jejich řízení

Toto hledisko rozděluje neziskové organizace na:

- státní (vládní) neziskové organizace, do kterých lze zařadit:
 - a) organizační složky,
 - b) územní samosprávné celky,
 - c) příspěvkové organizace,
 - d) státní fondy a
- nestátní (nevládní, soukromoprávní) neziskové organizace, do kterých patří:
 - a) církevní organizace,
 - b) občanská sdružení,
 - c) obecně prospěšné společnosti,
 - d) nadace, nadační fondy.

2.2.2 Členění neziskových organizací z hlediska zákona o daních z příjmů

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, nepoužívá přímo pojem neziskové organizace. Tento zákon používá pojem „poplatník, který není založen nebo zřízen za účelem podnikání“ s odkazem na § 2 odst. 1 obchodního zákoníku. V tomto směru za neziskové poplatníky považují:

- zájmová sdružení právnických osob založená podle § 20 f) občanského zákoníku,
- občanská sdružení včetně odborových organizací,
- politické strany, politická hnutí,
- registrované církve, náboženské společnosti,
- nadace, nadační fondy,
- obecně prospěšné společnosti,
- veřejné vysoké školy,
- veřejné výzkumné instituce (může zřídit jen Česká republika nebo vyšší územní samosprávný celek),
- školské právnické osoby,³

³ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

- obce,⁴
- kraje,⁵
- organizační složky státu,⁶
- subjekty, o nichž to stanoví zvláštní zákon (např. příspěvkové organizace, státní fondy, honební společenstva, společenství vlastníků jednotek, bytová družstva, profesní komory atd.).

2.2.3 Členění neziskových organizací podle jejich typologických znaků

S využitím poznatků z teorie a praxe se jeví jako nejvhodnější rozdělení organizací působících v neziskovém sektoru do pěti skupin s následujícími typologickými znaky:⁷

- neziskové soukromoprávní organizace vzájemně prospěšné, s globálním posláním vzájemně prospěšné činnosti,
- neziskové soukromoprávní organizace veřejně prospěšné, s globálním posláním veřejně prospěšné činnosti,
- neziskové veřejnoprávní organizace typu organizačních složek a příspěvkových organizací státu a samosprávných územních celků, s globálním posláním veřejná správa a veřejně prospěšná činnost,
- neziskové ostatní veřejnoprávní organizace, s globálním posláním veřejně prospěšná činnost,
- neziskové soukromoprávní organizace typu obchodních společností a jim podobných (jde o výjimečné případy neziskových organizací), s možností globálního poslání veřejně i vzájemně prospěšné činnosti.

Do skupiny neziskových soukromoprávních organizací vzájemně prospěšných patří např. občanská sdružení, zájmová sdružení právnických osob, sdružení bez právní subjektivity a profesní komory. Zástupci druhé skupiny, tedy skupiny neziskové soukromoprávní organizace veřejně prospěšné, jsou např. obecně prospěšné společnosti, nadace a nadační fondy, politické strany a politická hnutí, církve a náboženské společnosti. Do třetí skupiny neziskových

⁴ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

⁵ Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

⁶ Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů.

⁷ REKTORÍK, Jaroslav. a kol. *Organizace neziskového sektoru. Základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2010. 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5.

veřejnoprávních organizací typu organizačních složek a příspěvkových organizací lze zařadit organizační složky státu a organizační složky územních samosprávných celků, územní samosprávné celky, příspěvkové organizace, Nejvyšší kontrolní úřad ČR a Ústavní soud ČR. Ve čtvrté skupině ostatních neziskových veřejnoprávních organizací veřejně prospěšných můžeme nalézt organizace jako jsou Český rozhlas, Česká televize, veřejné vysoké školy, veřejné výzkumné instituce, Česká národní banka apod., a v poslední skupině, skupině neziskových soukromoprávních organizací typu obchodních společností a jim podobných, jsou např. různé společnosti s ručením omezeným zřízené za jiným účelem než k podnikání nebo společenství vlastníků jednotek (bytových) taktéž zřízených za jiným účelem než k podnikání.

2.2.4 Statistika počtu nestátních neziskových organizací

Nestátní neziskové organizace v České republice nemají dlouhou historii. Začaly vznikat v roce 1990 po přijetí zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění pozdějších předpisů.

Následující tabulka 2.1 popisuje vývoj počtu nestátních neziskových organizací od roku 2005 do roku 2010. Nejčetnější skupinou, co do počtu, jsou v České republice občanská sdružení, která také jako první začala po roce 1990 vznikat. Ke konci roku 2010 bylo v České republice registrováno již 72 111 občanských sdružení. Později se k nim přidaly nadace a nadační fondy a v roce 1996 i obecně prospěšné společnosti. Celkovou statistiku počtu nestátních neziskových organizací od roku 1990 obsahuje příloha č. 2 této bakalářské práce.

Tab. 2.1 Statistika počtu nestátních neziskových organizací v letech 2005 - 2010

Název	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Občanská sdružení	54963	58347	61802	65386	68631	72111
Nadace	368	380	390	411	429	449
Nadační fondy	925	992	1048	1095	1168	1205
Obecně prospěšné společnosti	1158	1317	1486	1658	1813	1958
Evidované právnické osoby	4605	4464	4446	4399	4347	4352
Organizační jednotky sdružení	33178	28686	29378	29572	30640	31166

Zdroj: http://www.neziskovsky.cz/clanky/511_538_543/fakta_neziskovsky-v_statistika-poctu-neziskovych-organizaci/. Vlastní zpracování.

2.3 Charakteristika vybraných neziskových organizací

Tato podkapitola je věnována základním typům neziskových soukromoprávních organizací, které jsou financovány z různých zdrojů (darů, sbírek, grantů, vlastní činností). Popisuje základní principy vzniku a fungování těchto vybraných neziskových organizací.

2.3.1 Sdružení

V České republice rozlišujeme tři typy sdružení:

- občanská sdružení,
- zájmová sdružení právnických osob,
- sdružení bez právní subjektivity.

2.3.1.1 Občanská sdružení

Občanská sdružení jsou jednou z nejčastějších právních forem neziskových organizací v České republice. Jsou právnickými osobami, do jejichž postavení a činnosti mohou státní orgány zasahovat jen ve výjimečných případech a v souladu s platnou právní úpravou. Jejich výhodou je nízká ekonomická náročnost. Při vzniku občanského sdružení totiž nejsou zákonem vyžadovány žádné majetkové vklady, návrh na registraci nevyžaduje opatření podpisů úředním ověřením a registrační řízení není zpoplatněno. Tato forma neziskové organizace je využívána při činnosti sportovních klubů, zájmových sdružení, ekologických hnutí, odborových organizací atd..

Občanská sdružení vznikají na základě zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.⁸ Podle tohoto zákona mají občané právo se svobodně sdružovat, a to bez povolení státního orgánu. Občanské sdružení tedy nevzniká na základě povolení, ale na základě registrace u Ministerstva vnitra ČR (dále jen MV). Návrh na registraci podávají minimálně tři fyzické osoby, z nichž alespoň jedna musí být starší 18 let. Osoby, které navrhují registraci, jsou přípravným výborem. K návrhu na registraci se připojují stanovy, které musí obsahovat: název sdružení, sídlo, cíl jeho činnosti, orgány sdružení, ustanovení o

⁸ Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů se netýká: politických stran a hnutí, církví a náboženských společností, výdělečné činnosti a výkonu povolání, armády, policie, justice.

organizačních jednotkách a zásady hospodaření (zde musí být specifikováno, jakým způsobem bude sdružení získávat prostředky a na jaké účely budou tyto prostředky použity).

Nezjistí-li MV důvod k odmítnutí registrace, provede do deseti dnů od zahájení řízení registraci a v této lhůtě zašle zmocněnci přípravného výboru jedno vyhotovení stanov, na němž vyznačí den registrace, kterým je den odeslání.

Registrace je odmítnuta v případě, že jde o sdružení nedovolené, tedy takové:⁹

- jehož cílem je popírat nebo omezovat osobní, politická nebo jiná práva občanů pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání a sociální postavení, rozněcovat nenávist a nesnášenlivost z těchto důvodů, podporovat násilí, anebo jinak porušovat ústavu a zákony,
- které sleduje dosahování svých cílů způsoby, které jsou v rozporu s ústavou a zákony,
- ozbrojené nebo s ozbrojenými složkami; za taková se nepovažují sdružení, jejichž členové drží nebo užívají střelné zbraně pro sportovní účely nebo k výkonu práva myslivosti.

Zánik občanského sdružení může nastat dobrovolným rozpuštěním nebo sloučením s jiným sdružením. Občanské sdružení může zaniknout také pravomocným rozhodnutím MV o jeho rozpuštění, pokud ministerstvo zjistí, že:¹⁰

- vyvíjí činnost, která je vyhrazena politickým stranám a politickým hnutím anebo organizacím sdružujícím občany k výdělečné činnosti nebo k vykonávání náboženství nebo víry v církvích a náboženských společnostech,
- vyvíjí činnost, která porušuje zásady (např. nikdo nesmí být nucen ke sdružování, k členství ve sdružení apod.),
- sdružení je nedovolené,
- vykonává funkci státních orgánů, řídí státní orgány nebo ukládá povinnosti občanům, kteří nejsou členy sdružení.

⁹ WOLTERS KLUWER ČR, a.s. *Meritum Segment Nevýdělečné organizace 2010*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010. 294 s. ISBN 978-80-7357-532-8.

¹⁰ TAKÁČOVÁ, Hana. *Účetnictví neziskových organizací*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Nakladatelství Oeconomica. 2010. 186 s. ISBN 978-80-245-1664-6.

Příklady občanských sdružení: odborové organizace, organizace zaměstnavatelů, zahrádkáři, rybářské spolky, spolky žen, chovatelé včetně včelařů, Český červený kříž,¹¹ Obec architektů, Rada státních galerií, Asociace muzeí a galerií, Klub českých turistů atd..

2.3.1.2 Zájmová sdružení právnických osob

Tato sdružení jsou právnickými osobami. Zájmová sdružení právnických osob upravuje zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník § 20f-20j, ve znění pozdějších předpisů. Právnické osoby zakládají sdružení k ochraně svých zájmů nebo k dosažení jiného účelu. Znamená to, že tento typ sdružení může být ustaven i jako zisková organizace. U zájmových sdružení právnických osob je rozhodující poslání, které je vymezeno zakladatelskou smlouvou. Tato sdružení reprezentují např. ekologické, kulturní, osvětové, komunální a regionální aktivity.

Zájmové sdružení vzniká:

- písemnou zakladatelskou smlouvou,
- schválením účelu založení na ustavující členské schůzi.

Přílohou zakladatelské smlouvy nebo zápisu musí být stanovy, které musí obsahovat název sdružení, sídlo, předmět činnosti, vznik a zánik členství, práva a povinnosti členů, orgány sdružení a vymezení jejich působnosti a způsob zrušení a naložení s likvidačním zůstatkem.

Sdružení nabývá právní způsobilosti zápisem do registru sdružení, který vede krajský úřad podle sídla daného sdružení. Za nesplnění povinností odpovídá sdružení celým svým majetkem.

Důvody ke zrušení sdružení:¹²

- dohoda zřizovatelů,
- uplynutí doby, pokud bylo zřízeno na dobu určitou,
- dosažení cíle stanoveného při založení,
- rozhodnutí oprávněného státního orgánu.

¹¹ Upraven zákonem č. 126/1992 Sb., o ochraně znaku a názvu Červeného kříže a o Československém červeném kříži, ve znění pozdějších předpisů. Červený kříž má postavení a oprávnění národní společnosti podle Ženevských úmluv a poskytuje služby přesně vymezené zákonem.

¹² RŮŽIČKOVÁ, MERLÍČKOVÁ, Marie. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. 11. vyd. Olomouc: Anag, 2011. 254 s. ISBN 978-80-7263-675-4.

Pokud sdružení nepřechází na jiného právního nástupce, zaniká dnem výmazu z registru. Výmazu však musí u zájmových sdružení právnických osob předcházet likvidace.

2.3.1.3 Sdružení bez právní subjektivity

Tento typ sdružení upravuje zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Nejedná se o typickou soukromoprávní neziskovou organizaci, nepatří mezi neziskové subjekty.

Sdružení bez právní subjektivity nemá způsobilost k právům a povinnostem a může se sdružovat i za účelem dosažení zisku na základě vloženého majetku. Sdružení se neregistruje. V zakladatelské smlouvě sdružení definuje své poslání.

Sdružení zaniká z vůle účastníků většinou po splnění poslání, které bylo motivem jeho založení.

2.3.2 Obecně prospěšné společnosti

Obecně prospěšné společnosti (dále jen OPS) jsou právnickými osobami. Jejich postavení, právní poměry, vznik a finanční hospodaření upravuje zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, platný od 1.1.1996, ve znění pozdějších předpisů.

Cílem fungování OPS je poskytovat obecně prospěšné služby, nejčastěji v oblasti kultury, sportu a umění, ale také v oblasti sociální péče, humanity, ochrany zdraví, zvířat a životního prostředí.

OPS vzniká na základě zakladatelské listiny nebo smlouvy. Mohou ji založit jak fyzické, tak právnické osoby. Ve zvláštních případech může OPS založit i stát nebo jeho složky. Po vytvoření zakládací smlouvy nebo listiny musí být podán návrh na zápis OPS do rejstříku OPS u příslušného krajského soudu. Společnost vzniká dnem zápisu do příslušného rejstříku.

Zakladatelská listina nebo smlouva má zákonem dané náležitosti, kterými jsou:¹³

- název, sídlo, IČO zakladatele (pokud jde o právnickou osobu) nebo jméno, bydliště a datum narození nebo rodné číslo (pokud jde o fyzickou osobu),
- název a sídlo společnosti,
- druh obecně prospěšných služeb, které bude OPS poskytovat a podmínky pro jejich poskytování,
- dobu, na kterou se OPS zakládá (není-li uvedena, má se za to, že je zakládána na dobu neurčitou),
- jméno, rodné číslo a bydliště členů správní rady,
- jméno, rodné číslo a bydliště členů dozorčí rady (pokud je zřizována),
- hodnota a označení majetkových vkladů jednotlivých zakladatelů (pokud jsou vkládány),
- způsob zveřejnění výroční zprávy o činnosti a hospodaření OPS.

Statutární orgán OPS je správní rada. Dozorčí rada je kontrolní orgán OPS. Dozorčí radu povinně zřizují ty OPS, do kterých byl vložen (pronajat) majetek státu nebo obce nebo které ze zákona účtují v podvojném účetnictví. Výkonným orgánem OPS je ředitel, který nemůže být členem správní ani dozorčí rady.

OPS zaniká dnem výmazu z rejstříku. Zániku předchází zrušení s likvidací nebo bez likvidace. Likvidace není povinná, jde-li o zrušení této společnosti sloučením, splynutím či rozdělením.

Mezi OPS patří např. penziony pro důchodce, stravování pro důchodce, sociální ústavy, léčebny pro dlouhodobě nemocné, ale také kina, muzea, galerie, divadla atd..

2.3.3 Nadace a nadační fondy

Nadace a nadační fondy jsou tzv. účelovými sdruženími majetku. Jsou zakládány k plnění obecně prospěšných úkolů a cílů. Tím se rozumí zejména rozvoj duchovních hodnot, ochrana lidských práv nebo jiných humanitárních hodnot, ochrana přírodního prostředí, kulturních památek a tradic a rozvoj vědy, vzdělání, tělovýchovy a sportu. Jejich existenci a fungování

¹³ STEJSKAL, Jan. *Ekonomika neziskové organizace*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR, TDC, 2010. 272 s. ISBN 978-80-86825-55-7.

upravuje zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech, ve znění pozdějších předpisů. Nadace a nadační fondy jsou právníckými osobami. Součástí názvu nadace musí být označení „nadace“, součástí názvu nadačního fondu musí být označení „nadační fond“.

Nadace nebo nadační fond se zřizuje:¹⁴

- písemnou smlouvou uzavřenou mezi zřizovateli (pravost podpisů zřizovatelů musí být úředně ověřena),
- zakládací listinou, je-li zřizovatel jediný (nadační listina musí být pořízena ve formě notářského zápisu),
- závětí (nadační listina musí být pořízena ve formě notářského zápisu).

Nadace nebo nadační fond vzniká zápisem do nadačního rejstříku. Ten vede soud určený k vedení obchodního rejstříku. Návrh na zápis podává zřizovatel nebo vykonavatel závěti. Návrh by měl být podán na formuláři, který vydává Ministerstvo spravedlnosti ČR. Pro nadace platí podmínka, že hodnota jmění nadace nesmí být nižší než 500 000 Kč a po dobu trvání nadace se nesmí snížit pod tuto hodnotu.

Orgány nadace a nadačního fondu jsou správní rada, dozorčí rada a revizor. Správní rada je statutárním orgánem nadace nebo nadačního fondu, je nejméně tříčlenná a její funkční období je tříleté. Dozorčí rada je kontrolním orgánem nadace nebo nadačního fondu. Musí být zřízena vždy, jestliže nadační jmění nebo majetek nadačního fondu je vyšší než 5 mil. Kč. Není-li zřízena dozorčí rada, její působnost vykonává revizor.

Nadace nebo nadační fond se ruší:¹⁵

- dosažením účelu, pro který byly zřízeny, a to dnem uvedeným v rozhodnutí správní rady o dosažení účelu nadace nebo nadačního fondu,
- rozhodnutím soudu o zrušení nadace nebo nadačního fondu dnem uvedeným v tomto rozhodnutí, jinak dnem nabytí právní moci tohoto rozhodnutí,
- rozhodnutím o úpadku nebo zamítnutím insolvenčního návrhu proto, že majetek nadace nebo nadačního fondu nepostačuje k úhradě nákladů insolvenčního řízení.

¹⁴ TAKÁČOVÁ, Hana. *Účetnictví neziskových organizací*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Nakladatelství Oeconomica. 2010. 186 s. ISBN 978-80-245-1664-6.

¹⁵ STEJSKAL, Jan. *Ekonomika neziskové organizace*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR, TDC, 2010. 272 s. ISBN 978-80-86825-55-7.

2.3.4 Církvé a náboženské společnosti

Církví a náboženskou společností je dobrovolné společenství osob s vlastní strukturou, orgány, vnitřními předpisy, náboženskými obřady a projevy víry, založené za účelem vyznávání určité náboženské víry, ať veřejně nebo soukromě, a zejména s tím spojeného shromažďování, bohoslužby, vyučování a duchovní služby. Postavení církví a náboženských společností upravuje zákon č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech, ve znění pozdějších předpisů.

Církvé a náboženské společnosti vznikají dobrovolným sdružováním fyzických osob. Spravují své záležitosti, ustavují a ruší své orgány, ustanovují a odvolávají své duchovní a zřizují a ruší církevní a jiné instituce podle svých předpisů. Název církve a náboženské společnosti nesmí být zaměnitelný s jinou již registrovanou církví nebo náboženskou společností. Náboženskou nebo protináboženskou činnost nemůže provádět stát, kraje a obce.

Církvé a náboženské společnosti jsou právnickými osobami. Podléhají registraci u Ministerstva kultury ČR. Návrh na registraci může podat nejméně tříčlenný přípravný orgán církve nebo náboženské společnosti. Osoby přípravného orgánu musí být starší 18 let. Zákon stanovuje náležitosti registrace, kterými jsou mimo jiné jména, adresy, rodná čísla a podpisy nejméně 300 zletilých osob, které se k církvi nebo náboženské společnosti hlásí.

Registrovaná církev a náboženská společnost musí k plnění svého poslání získat oprávnění k výkonům těchto zvláštních práv:¹⁶

- vyučovat náboženství na státních školách podle zvláštního předpisu (školský zákon),
- pověřit osoby vykonávající duchovenskou činnost k výkonu duchovenské služby v ozbrojených silách ČR, v místech, kde se vykonává vazba, trest odnětí svobody, ochranné léčení a ochranná výchova,
- být financována podle zvláštního právního předpisu o finančním zabezpečení církví a náboženských společností,¹⁷
- konat obřady, při nichž jsou uzavírány církevní sňatky,
- zřizovat církevní školy podle zvláštního předpisu (školský zákon),

¹⁶ TAKÁČOVÁ, Hana. *Účetnictví neziskových organizací*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Nakladatelství Oeconomica. 2010. 186 s. ISBN 978-80-245-1664-6.

¹⁷ Zákon č. 218/1949 Sb., o hospodářském zabezpečení církví a náboženských společností státem, ve znění pozdějších předpisů.

- zachovávat povinnost mlčenlivosti duchovními v souvislosti z výkonem zpovědního tajemství, je-li tato povinnost tradiční součástí učení církve a náboženské společnosti, nejméně 50 let.

Mezi možné příjmy církve nebo náboženské společnosti patří sbírky, dary fyzických a právnických osob, dary ze zahraničí, nájemné z budov, z půdy, úroky z vkladů, příspěvky od krajů a obcí, půjčky, náhrady škod, dotace ze státního rozpočtu (jen registrované církve a náboženské společnosti, pokud s dotací souhlasí).

Církev nebo náboženská společnost zaniká nabytím právní moci rozhodnutí o zrušení jejich registrace. Po zrušení registrace musí být provedena likvidace. Zrušení s likvidací se nevyžaduje, pokud práva a závazky církve nebo náboženské společnosti přecházejí na jinou církev nebo náboženskou společnost.

2.4 Financování neziskových organizací

Každá organizace, ať už se jedná o organizaci působící v tržním nebo netržním sektoru národního hospodářství, potřebuje ke své činnosti finance. Ziskové organizace získávají prostředky z podnikatelské činnosti. Ale co organizace, které nejsou zřízeny za účelem podnikání? Kde mají získávat prostředky, když jejich hlavním předmětem činnosti není podnikání, tudíž dosažení zisku? Neziskové organizace, pokud chtějí pracovat dobře a profesionálně, si musí zajistit financování svých aktivit z jiných zdrojů. Z tohoto důvodu jsou hlavním tématem této části práce způsoby financování a možnosti získávání zdrojů pro neziskové organizace.

2.4.1 Zdroje financování neziskových organizací

Zdroje neziskových organizací můžeme dělit podle různých kritérií a klasifikací:¹⁸

- podle charakteru zdroje se dělí zdroje na:

- finanční prostředky,
- nefinanční prostředky (věci, dary, čas, informace).

¹⁸ REKTOŘÍK, Jaroslav. a kol. *Organizace neziskového sektoru. Základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2010. 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5.

- podle geografického původu zdroje nezisková organizace může čerpat ze zdrojů:
 - domácích,
 - zahraničních.

- podle původu prostředků, kdy původ prostředků může být:
 - z interních zdrojů organizace, neboli zdroje z vlastní činnosti,
 - z externích zdrojů, kde podporujícím subjektem jsou:
 - veřejné zdroje – veřejná správa,
 - individuální zdroje – jednotlivci,
 - soukromé zdroje – soukromé právnické osoby (nadace a nadační fondy, podnikatelské subjekty, živnostníci).

2.4.2 Fundraising

Na pojem fundraising můžeme pohlížet z mnoha úhlů pohledu. Všechny definice fundraisingu mají společné to, že fundraisingem něco získáváme. Pojem fundraising je složen z anglických výrazů: fund (zásoba, rezerva, kapitál) a raise (pozvednout, zřídit, opatřit). Na fundraising může být tudíž pohlíženo jako na „systematickou činnost, jejímž výsledkem je získávání zejména finančních prostředků na činnost organizace nebo jednotlivce“. Můžeme na něj pohlížet také jako na „vědu o tom, jak druhé motivovat k dobrým skutkům, jak je přesvědčit, že peníze nejsou všechno a dát jim možnost darovat i svůj čas, zájem, důvěru“.¹⁹

Fundraising se v českém jazyce nepřekládá. Představuje obor zahrnující různé postupy a metody, jak získat finanční i nefinanční prostředky na činnost neziskových organizací. Může pomoci neziskovým organizacím zbavit se nedostatku finančních prostředků, dosáhnout stanovených cílů a naplnit poslání organizace.

Pro fundraising je velmi důležité dobré jméno a image organizace. Pokud nezisková organizace nemá dobré jméno nebo její jméno není v povědomí veřejnosti, jen těžko hledá mezi lidmi dárce, kteří jsou ochotni organizaci, kterou neznají nebo o ní mají negativní informace, přispět finančními prostředky nebo se zapojit do její činnosti. Image je obraz, který si veřejnost o organizaci vytváří, je to její pověst, renomé, reputace. Je to souhrn všech

¹⁹ ŠOBÁŇOVÁ, Petra. *Fundraising*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2010. 80 s. ISBN 978-80-7368-750-2.

představ, poznatků a očekávání spojených s danou organizací. I pro neziskové organizace platí, že je lidé někdy posuzují nejen podle skutečné kvality, schopností apod., ale právě podle image.²⁰

2.4.2.1 Metody fundraisingu

Pro úspěšný fundraising je vedle toho, kde získávat peněžní prostředky, také velmi důležité, jakým způsobem budou prostředky získávány. Teorie fundraisingu definují různé metody, jak z určitého zdroje získat podporu:²¹

- veřejná sbírka,
- benefiční akce,
- vytvoření projektu a sepsání žádosti o grant nebo dotaci,
- telefonické oslovení dárce,
- osobní setkání,
- dárcovská SMS – DMS,
- sdílený marketing,
- odkaz ze závěti,
- prodej vlastních výrobků a služeb,
- členské příspěvky (u občanských sdružení),
- direct mail – poštovní kampaň.

Veřejná sbírka – poměrně častý způsob získávání finančních prostředků v místní komunitě. Za předpokladu dostatečného počtu dobrovolníků a dobrého naplánování bývá považována za velmi efektivní techniku.

Veřejná sbírka má tyto formy:²²

- a) dobrovolníci navštěvují konkrétní domácnosti a tam vysvětlují účel sbírky,
- b) dobrovolníci oslovují lidi na ulici,
- c) na veřejných místech jsou umístěny pokladničky, do nichž lidé vhazují peníze.

²⁰ HYÁNEK, Vladimír. *Ekonomika neziskových organizací*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2004. 103 s. ISBN 80-210-3501-3.

²¹ ŠEDIVÝ, Marek a Olga MEDLÍKOVÁ. *Úspěšná nezisková organizace*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. 160 s. ISBN 978-80-247-4011-6.

²² ŠOBÁŇOVÁ, Petra. *Fundraising*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2010. 80 s. ISBN 978-80-7368-750-2.

Benefiční akce – koncerty, plesy, sportovní akce, večere, trhy, dny otevřených dveří atd. Tyto akce mohou být zaměřeny nejen na získávání finančních prostředků, ale také na získávání nových dobrovolníků nebo mohou být organizovány s cílem poděkování současným dárcům.

Granty a dotace – jsou účelově určené příspěvky na předem stanovený účel, které poskytují jednak soukromé nadace a jednak správní či samosprávné instituce z veřejných rozpočtů. Granty (či dotace) poskytují ministerstva, krajské úřady, obecní a městské úřady, magistráty a státní fondy či jiné složky státní a veřejné správy a samozřejmě nadace a nadační fondy. Výhodou grantového fundraisingu je získání větší finanční částky na určité období a možnost plánování aktivit. Granty se mohou stát pravidelným zdrojem financí. Nevýhodou grantů je omezení podporovaných aktivit představami dárce, dlouhý rozhodovací proces, a také to, že prostředky z tohoto zdroje jsou účelově vázány.²³

Telefonické oslovení dárců – předpokladem pro tuto metodu je předcházející znalost dárce, který už dar poskytl, a nyní je žádáno o obnovení daru. Tuto metodu je možno použít i u dárců, kteří darují poprvé, ale jen v případě, že je nabízena protihodnota ušitá na míru dárce.

Osobní setkání – představuje nejúčinnější způsob získávání finančních prostředků. Tato metoda je ale velmi časově náročná. Osobní setkání mohou dělat pouze zaměstnanci organizace, kteří mají dostatek zkušeností.

Dárcovská SMS – DMS – je jednoduchý způsob, který umožňuje jednou textovou zprávou podpořit dobrou věc. Nabízí možnost získání finančního příspěvku od jednotlivců prostřednictvím mobilního telefonu. Tato forma příspěvku patří mezi transparentní, jednoduché a srozumitelné metody a rozvíjí individuální dárcovství.

Sdílený marketing – jedná se o propojení ziskového a charitativního subjektu. Principem je propagace určitého výrobku, kdy na konto neziskové organizace putuje předem určený objem získaných finančních prostředků z prodeje (např. 1 Kč z každého prodaného kusu výrobku).

²³ HLOUŠEK, Jan a Zuzana HLOUŠKOVÁ. *Získávání zdrojů na aktivity NNO působící v sociální oblasti*. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové, Nakladatelství Gaudeamus, 2011. 158 s. ISBN 978-80-7435-121-1.

Odkaz ze závěti – je další regulérní technikou získávání finančních zdrojů. Většina z nás zanechává svůj majetek své rodině, ale jsou i lidé, kteří chtějí kromě rodiny zanechat majetek i ve prospěch nějakých ušlechtilých cílů, příp. lidé, kteří rodinu nemají. Jednání s lidmi, kteří se pro takový způsob dárcovství rozhodnou, vyžaduje mnoho taktu, pochopení a trpělivosti. Odkazy ze závěti lze chápat jako vrcholný projev individuálního dárcovství.

Prodej vlastních výrobků a služeb – organizace se snaží vytvářet vlastní produkty, kterými mohou být různé plakáty, trička, nálepky, kalendáře, diáře atd., které kromě finančního přínosu plní také propagační funkci, protože bývají označovány logem organizace.

Členské příspěvky – systém členství považuje mnoho organizací za efektivní prostředek zapojování veřejnosti do činnosti organizace a podpory jejich cílů. Výhodou je dlouhodobý vztah mezi dárcem a organizací, který je vhodné udržovat pravidelným kontaktem.

Direct mail – poštovní kampaň – přímé oslovování potenciálních dárců prostřednictvím dopisu. Tato technika patří k nejdražším, avšak může zabezpečit pravidelný příjem organizace. Úspěšnost této formy získávání finančních zdrojů závisí na správném obsahu dopisu a vhodném načasování.

2.4.2.2 Fundraiser

Fundraiser je člověk, který se v neziskové organizaci zabývá fundraisingem – čili získáváním financí potřebných pro činnost organizace. Tato pozice vyžaduje pracovníka, který kromě základních znalostí metod a forem fundraisingu disponuje i určitými dovednostmi. Měl by být schopen nadhledu, mít koncepční myšlení, rozumět rozpočtům, účetnictví a daňové problematice. Fundraiser by měl umět rychle navazovat kontakty a jednat s cizími lidmi. Dobrý fundraiser musí znát velmi dobře činnost organizace a její cíle, se kterými se musí ztotožňovat.

Úkoly fundraisera:²⁴

- plánování – fundraiser vytváří fundraisingový plán, spravuje databázi kontaktů a dárců, spolupracuje s ekonomem na přípravě rozpočtu a sleduje jeho plnění,

²⁴ ŠOBÁŇOVÁ, Petra. *Fundraising*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2010. 80 s. ISBN 978-80-7368-750-2.

- administrativa – fundraiser vede evidenci spojenou s realizací projektů, zpracovává průběžné a závěrečné zprávy, spolupracuje na vytváření nových projektů,
- komunikace – fundraiser reprezentuje organizaci, komunikuje s potenciálními dárci, vytváří a distribuuje materiály (nabídky, prezentace, informace, atd.),
- strategie – fundraiser připravuje podklady pro jednání správní rady, podílí se na strategickém plánování a na vedení organizace, pravidelně vyhodnocuje vlastní činnost i fundraisingový plán.

Dovednosti fundraisera:²⁵

- být zapálený pro věc – svým nadšením a zaujetím strhnout i ostatní, kteří pak dají svůj zápal pro věc najevo darem,
- být přesvědčivý – umět působivě argumentovat, hovořit o daném tématu zajímavě, psát dopisy, které podnítí zájem adresáta,
- umět požádat – umět upřímně požádat o to, co organizace potřebuje, žádost formulovat srozumitelně a jednoznačně,
- věřit si a umět přijmout odmítnutí – z fundraisera musí vyzařovat sebedůvěru, musí se umět s odmítnutím vypořádat,
- říkat pravdu – fundraiser nesmí lhát ani zveličovat význam a dosažené úspěchy organizace,
- mít trpělivost a takt – fundraiser se musí trpělivě vypořádat se zvláštními nároky některých dárců, musí umět vyvinout dostatečný cit, srdečnost a takt, aby dokázal dárce požádat např. o odkaz v závěti,
- vést pečlivou dokumentaci – fundraiser si musí vést záznamy o jednáních, korespondenci s dárci a o uskutečněných darech dárců, což je nezbytné především pro udržování navázaných kontaktů.

2.4.2.3 Fundraisingový plán

Každá organizace by si měla své fundraisingové aktivity plánovat, a to nejen z důvodu zjištění potřebného rozsahu prostředků včetně lidských zdrojů pro realizaci svých cílů, ale také z důvodu posílení stability, důvěryhodnosti a konkurenceschopnosti organizace.

²⁵ HLOUŠEK, Jan a Zuzana HLOUŠKOVÁ. *Získávání zdrojů na aktivity NNO působící v sociální oblasti*. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové, Nakladatelství Gaudeamus, 2011. 158 s. ISBN 978-80-7435-121-1.

Plán pro fundraising vychází z finančního rozpočtu celé organizace. Nejvhodnější je nejprve si vytvořit nákladový rozpočet a tím zjistit, jak velké množství finančních prostředků bude organizace k plnění svých cílů a ke své činnosti potřebovat. Poté je vhodné vypracovat zdrojový rozpočet – návrh, z jakých zdrojů a v jaké výši bude organizace schopna stanovené náklady uhradit.

Vhodné je zpracovat fundraisingový plán na základě strategického plánu organizace. Při plánování je třeba vzít v úvahu poslání organizace, poměr výtěžnosti zdrojů k nákladům na jejich získání a také možná rizika.

Fundraisingový plán by měl zahrnovat tyto údaje:

- definování fundraisingových aktivit (co budeme dělat),
- časový harmonogram v rámci plánovacího období (za jaké období má být plán splněn, včetně jednotlivých etap),
- způsob vyhodnocení plánu.

U každé fundraisingové aktivity je dobré určit:²⁶

- jak se bude realizovat (obsah dané aktivity),
- za jakým účelem (čeho chceme aktivitou dosáhnout),
- postup kroků v čase,
- zodpovědnou osobu za realizaci dané aktivity,
- zodpovědnou osobu za kontrolu splnění aktivity.

Shrnutí:

V této kapitole jsme se seznámili se základními pojmy a principy týkajícími se fungování a financování neziskových organizací. Byly zde popsány hlavní činnosti a úkoly fundraisera a v neposlední řadě způsoby sestavování a hlavní prvky nezbytné pro sestavení fundraisingového plánu. Tyto poznatky využijeme v dalších částech bakalářské práce, protože jsou nezbytné pro rozbor hospodaření neziskové organizace Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek a následné vytvoření návrhu jejího financování – fundraisingového plánu na rok 2013. Další důležité informace o financování nestátních neziskových organizací obsahuje příloha č. 3 této bakalářské práce.

²⁶ HLOUŠEK, Jan a Zuzana HLOUŠKOVÁ. *Získávání zdrojů na aktivity NNO působící v sociální oblasti*. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové, Nakladatelství Gaudeamus, 2011. 158 s. ISBN 978-80-7435-121-1.

3 Analýza hospodaření vybrané neziskové organizace

V této části bakalářské práce je analyzováno hospodaření Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek za období let 2005 - 2010. Jsou zde podrobně popsány a srovnány jednotlivé příjmy a výdaje tohoto sdružení. Pro pochopení struktury příjmů a výdajů je ale nutné se s občanským sdružením Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek podrobněji seznámit, znát jeho organizační strukturu, principy fungování a zdroje financování, proto je úvod této části bakalářské práce věnován popisu Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek.

3.1 Charakteristika občanského sdružení Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek

Dobrovolnické centrum Adra vzniklo v roce 2004. Je pobočkou občanského sdružení Adra, mezinárodní humanitární organizace, která působí ve více než 120 zemích světa již od roku 1956.

3.1.1 Občanské sdružení Adra Česká republika

Adra Česká republika byla založena v roce 1992. Během více než dvaceti let své existence realizovala desítky humanitárních a rozvojových projektů v Evropě, Africe i Asii. V České republice Adra realizuje program Prvák, jehož hlavním cílem je zvýšit informovanost dětí a mládeže o problematice rozvojových zemí. Také koordinuje dobrovolnická centra ve dvanácti městech České republiky²⁷. Jedním z těchto center je i Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek, jehož hospodařením a získáváním finančních prostředků se bude tato bakalářská práce dále zabývat. Tato dobrovolnická centra se zaměřují na pomoc zdravotně postiženým lidem a seniorům. Mezi další aktivity Adry v České republice patří i působení psychosociálního intervenčního týmu, který ve spolupráci se složkami Integrovaného záchranného systému nabízí pomoc lidem, které zasáhla nějaká mimořádná událost.

Orgány sdružení jsou:

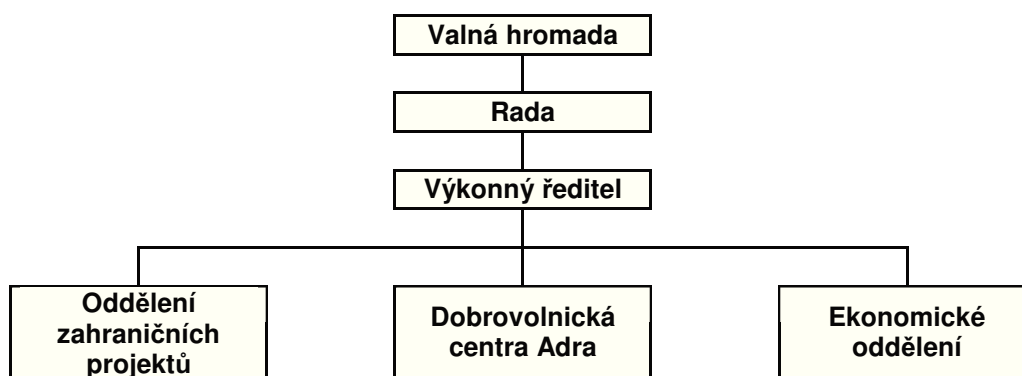
- valná hromada,

²⁷ Česká Lípa, České Budějovice, Frýdek-Místek, Havířov, Ostrava, Plzeň, Praha, Prostějov, Třinec, Valašské Meziříčí, Zlín, Znojmo.

- rada,
- revizní komise.

V následujícím schématu 3.1 je zobrazena organizační struktura občanského sdružení Adra Česká republika.

Schéma 3.1 Struktura občanského sdružení Adra Česká republika

Zdroj: Interní doklady Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek. Vlastní zpracování.

3.1.2 Dobrovolnická centra organizace Adra Česká republika

Jednou z hlavních činností občanského sdružení Adra Česká republika je koordinace dobrovolnických center. Tyto centra fungují jako prostředníci mezi dobrovolníky a přijímacími organizacemi, jimiž jsou např. ústavy sociální péče, domovy pro seniory, zařízení pro zdravotně postižené atd. Cílem je poskytovat pomoc občanům všech věkových kategorií a vyhledávat ty, kteří pomoc potřebují. K dalším cílům patří také motivace mladých lidí k poskytování svého volného času, energie, vědomostí a dovedností ve prospěch ostatních lidí. Dobrovolnická centra se snaží o to, aby se dobrovolnictví stalo přirozenou součástí společnosti.

Dobrovolníci pomáhají seniorům, osamělým, nemocným dětem a zdravotně postiženým osobám. Docházejí za nimi do dětských domovů, ústavů sociální péče, nemocnic, azylových domů a domovů pro seniory. Náplň jejich činnosti je různorodá – závisí na přáních a potřebách klientů, na typu přijímací organizace a na osobnosti dobrovolníka. Jedná se vždy o

činnosti, které přijímací organizace nemohou prostřednictvím svých zaměstnanců dostatečně zajistit. Dobrovolníci pomáhají také v případech mimořádných událostí, např. povodní. Pomáhají s odstraňováním škod a se zmírněním jejich následků nejen fyzickou pomocí, ale také psychosociální podporou zasažených občanů.

Dobrovolnická centra také poskytují poradenskou činnost. Zabývají se odbornou pomocí obětem trestných činů, domácího násilí či týrání a zneužívání dětí. V této oblasti Adra spolupracuje s příslušnými institucemi – soudy, policií, probační a mediační službou a příslušnými odbory státní samosprávy.

Dobrovolnictví má v současné společnosti velkou hodnotu. Jeho význam si uvědomují jak dobrovolníci, kteří pomoc poskytují, tak přijímací organizace, kterým je pomoc poskytována. Rok 2011 byl vyhlášen Evropským rokem dobrovolnictví a Adra Česká republika se k němu připojila zejména snahou o šíření povědomí o dobrovolnictví mezi širokou veřejnost.

3.1.3 Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek

Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek je pobočkou občanského sdružení Adra Česká republika. Vzniklo v roce 2004. Hlavním předmětem činnosti tohoto centra je realizace dobrovolnických programů v zařízeních pracujících s dětmi, mládeží, seniory a postiženými. Dobrovolníci jsou vysíláni do nemocnic, zařízení pro zdravotně postižené, dětských domovů a domovů pro seniory. Kromě této aktivity centrum zajišťuje sociální šatník pro sociálně potřebné nebo např. půjčovnu polohovacích postelí.

Oblasti dobrovolné pomoci:

- péče o děti a mládež,
- pomoc sociálně potřebným,
- pomoc seniorům,
- pomoc zdravotně postiženým.

Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek účtuje v podvojném účetnictví. Rozpočet této organizace je vícezdrojový. Skládá se asi z 20 projektů, 100 sponzorů, sbírek a sociálního podnikání. Adra Česká republika finančně podporuje dobrovolnická centra jen při jejich

založení, v další činnosti si musí centra finanční prostředky pro svou činnost zajišťovat samy. Adra Česká republika má fundraisingové oddělení, ale plánuje akce a aktivity jen pro svou činnost. Jednotlivá dobrovolnická centra si své projekty a činnosti plánují samy. Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek nemá fundraisingové oddělení ani fundraisera, aktivity plánují během roku jeho jednotliví zaměstnanci. Fundraisingový plán tedy nevytvářejí. Strategie Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek zní: „Je lepší, když teče mnoho malých potůčků, než jedna velká řeka“. Podle toho se také řídí a shánějí finance na svou činnost.

Organizační struktura Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek

V čele této organizace stojí vedoucí Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek. K hlavním úkolům vedoucího patří rozhodování o uskutečňování projektů, schvaluje finanční plány a rozpočet organizace. Důležitou úlohu vykonává také při reprezentaci centra na veřejnosti. Podřízen je mu zástupce vedoucího, projektový pracovník a metodik, který má na starosti časovou koordinaci projektů a také jejich technické zajištění. Dalším podřízeným pracovníkem je administrativní pracovnice. Kromě veškerého administrativního zajištění Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek k jejím úkolům patří i koordinace a práce s dobrovolníky. Tito zaměstnanci pracují na hlavní pracovní poměr. Kromě nich pracují v centru další pracovníci, kteří mají na starosti jednotlivé projekty, jako je např. koordinátorka Charitativní burzy, koordinátorka Sociálního šatníku, hospicový pracovník atd.. Dobrovolníci pracují na základě Smlouvy o výkonu dlouhodobé dobrovolnické služby.

3.1.3.1 Dobrovolnické programy ve Frýdku-Místku

Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek vysílá dobrovolníky do přijímacích organizací v rámci mnoha programů, které se zaměřují na děti, seniory a zdravotně postižené lidi.

Dětské programy:

- Dětský domov a školní jídelna Frýdek-Místek
- Nemocnice Frýdek-Místek – dětské oddělení

Seniorské programy:

- Domov pro seniory Frýdek-Místek
- Gaudium Frýdek-Místek
- Středisko sociálních služeb města Frýdlant nad Ostravicí, domov pro seniory
- Domov sv. Jana Křtitele v Palkovicích

Programy u zdravotně postižených:

- Náš svět Pržno a F-M
- Integrované centrum Žirafa
- Podané ruce, osobní asistence
- Beskyd, domov se zvláštním režimem

Ostatní programy:

- Charitativní burza
- Sociální šatník

Charitativní burza – tento program nabízí za nízké ceny drobné zboží a oblečení široké veřejnosti. Prodejem těchto věcí získává Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek finanční prostředky na rozvoj dobrovolnictví v tomto regionu. Prodej na burze zajišťují dobrovolníci.

Sociální šatník – pomocí tohoto programu je zdarma poskytována materiální pomoc osobám bez přístřeší a v hmotné nouzi, osobám postiženým mimořádnou událostí (např. povodně) a také osobám propuštěným z výkonu trestu.

Studentský dobrovolnický klub Adra – tento klub tvoří studenti středních a vysokých škol, kteří se pravidelně scházejí a společně připravují zajímavé programy pro dětské domovy, nízkoprahové kluby, nemocnice atd.

Domácí hospicová péče – díky tomuto programu je zajišťována zdravotní péče u nevléčitelně nemocných pacientů v prostředí jejich domova. Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek disponuje i půjčovnou polohovacích postelí, které jsou určeny pro tyto dlouhodobě nemocné osoby v domácí péči.

3.1.3.2 Dobrovolníci

Dobrovolnictví může mít různou formu a podobu. Dobrovolník je člověk, který bez nároku na jakoukoliv finanční odměnu věnuje svůj čas, vědomosti, dovednosti a energii ve prospěch ostatních lidí. Dobrovolníci musí být lidé starší 15 let, u některých programů, které Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek provozuje, je věková hranice stanovena vyšší.

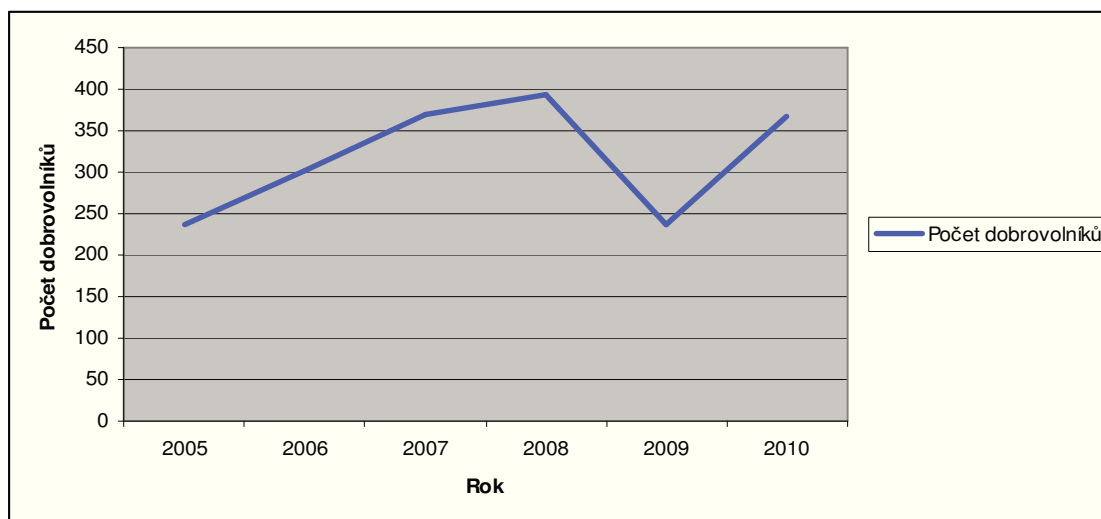
Tab. 3.1 Počet dobrovolníků Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek v letech 2005 - 2010

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Počet dobrovolníků	238	303	369	393	237	368

Zdroj: Interní dokumenty Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek. Vlastní zpracování.

Počet dobrovolníků se v centru rok od roku mění. Jak je patrné z tabulky 3.1 a z grafu 3.1, od začátku působení této organizace počet dobrovolníků neustále roste, ale v roce 2009 centrum zaznamenalo prudký pokles. Z tohoto důvodu mezi cíle Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek patří také postupné získávání co největšího a hlavně stabilního týmu dobrovolníků.

Graf 3.1 Vývoj počtu dobrovolníků v letech 2005 - 2010

Zdroj: Interní dokumenty Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek. Vlastní zpracování.

3.2 Hospodaření Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek

Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek funguje od roku 2004. Jako většina nestátních neziskových organizací musí každý rok věnovat velkou část svých aktivit na získávání finančních prostředků, aby mohla financovat co největší počet projektů a dobrovolnických aktivit.

3.2.1 Příjmy Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek

Příjmy Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek zachycuje tabulka 3.2. Mezi hlavní příjmy tohoto centra patří dotace, které v roce 2010 tvořily 48 % příjmů celé organizace. Největší částkou dotací (v roce 2010 35,97 %) přispívá Ministerstvo vnitra ČR, a to již od začátku existence Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek. Další podstatnou část příjmů Dobrovolnické centrum Adra získává od nadací. Od vzniku centra ho podporuje Nadace Adra a od roku 2008 se přidaly další dvě velké nadace (Nadace OKD a Nadační fond Hyundai). Podstatnou roli ve velikosti příjmů hrají dary od jednotlivců a firem, které v roce 2010 tvořily 39 % příjmů této organizace. Od roku 2008 Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek provozuje Sociální šatník a Půjčovnu polohovacích postelí, takže do příjmů přibyla položka tržby z prodeje zboží a služeb. V roce 2006 začalo centrum kvůli zvýšení příjmů také pořádat veřejné sbírky, které se ukázaly jako výnosný zdroj příjmů.

Tab. 3.2 Příjmy Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek v letech 2005 - 2010 v Kč

Příjmy	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Dotace						
Ministerstvo vnitra ČR	235 087	244 378	356 233	400 000	287 000	358 000
Ministerstvo zdravotnictví ČR	86 470	91 966	146 000	100 000	100 000	170 000
Moravskoslezský kraj						119 300
Město Frýdek-Místek	100 000	100 000	120 000	122 000	120 000	170 000
Město Ostrava	5 000	50 000	100 000	119 000		
Město Třinec		78 600	99 000	140 000	100 000	90 000
Město Havířov						88 000
Obec Čeládná		3 000				
Město Bílovec				30 000		
Ostatní města a obce				15 800	8 000	
ÚP Frýdek-Místek	88 200	30 375				
Příjmy od nadací,dary						
Nadace Adra	278 733	251 995	178 385	220 904	174 352	202 100
Nadace Dobré dílo sester sv. Karla Boromejského		20 000				
Nadace OKD				160 000	208 800	

Nadační fond Hyundai				135 000	147 200	
F-Nadace			2 988			
Příspěvek Frýdlant nad Ostravicí						3 000
GlaxoSmithKline			100 000			
Arcelor Mittal Ostrava a.s.				400 000		
ASI-CS os. Praha				30 000	30 000	35 000
NROS - Make a Connection					8 500	8 500
Walmart						40 000
Dary právnických a fyzických osob	344 992	649 896	977 136	581 373	713 932	648 101
Příjmy z veřejných sbírek		61 526	158 711	97 883	82 028	78 439
Tržby z prodeje zboží a služeb				15 000	9 000	58 445
Ostatní příjmy	190 239	201 478	63 241	46 172	35 347	191
Celkem	1 328 721	1 783 214	2 301 694	2 613 132	2 024 159	2 069 076

Zdroj: Interní doklady Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek. Vlastní zpracování.

3.2.2 Výdaje Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek

Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek hospodaří již od svého založení s částkou přesahující 1 000 000 Kč. Následující tabulka 3.3 popisuje jednotlivé výdaje v letech 2005 - 2010. Z tabulky 3.3 je zřejmé, že výdaje mají od založení až do roku 2008 rostoucí charakter, od roku 2009 však zaznamenaly pokles. Nejvyšší částku za rok Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek vynakládá na mzdové náklady a provoz kanceláře (nájemné, internet, telefon, poštovné, atd.). Mzdové náklady a náklady se mzdami související v roce 2010 tvořily 54,6 % celkových výdajů Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek a náklady na provoz kanceláře tvořily 12 % celkových výdajů. V roce 2008 začala tato organizace podstatnou část svých příjmů používat také na propagaci, reklamu a přípravu projektů. Je to pochopitelné, neboť bez reklamy a propagace je těžké v dnešní době získat dary od firem a jednotlivců. Lidé vždy raději přispějí známé organizaci. V roce 2010 Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek vynaložilo 6 % příjmů na provozní výdaje týkající se dobrovolnictví (pojištění dobrovolníků, proplácení cestovného, ubytování a stravování), protože dobrovolnictví je hlavním cílem a vizí tohoto dobrovolnického centra.

Tab. 3.3 Výdaje Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek v letech 2005 - 2010 v Kč

Výdaje	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Výdaje na provoz Dobrovolnického centra Adra F-M						
Provoz kanceláře	212 091	152 153	193 830	289 398	246 919	244 552
Nákup DHIM		117 079	53 284	45 821	74 675	100 380
Externí účetní práce		109 805	89 210	117 080	97 100	84 925
Spotřeba paliv - služební auto			13 815	19 831	15 074	25 823
Cestovné zaměstnanců	70 148	70 289	38 247	101 322	26 453	45 223

Cestovné dobrovolníků	19 269	42 313	24 195	14 551	19 254	20 022
Stravné, ubytování dobrovolníků	43 985	49 920			9 384	895
Stejnokroj pro dobrovolníky				9 848		
Stravné, ubytování (projekt Třinec)		78 290	85 216			
Ubytování - psychorehabilitační pobyt				120 060		
Školení, semináře	5 588	9 050	28 962	12 742	14 999	21 844
Pojištění dobrovolníků	68 114	25 796	82 824	65 615	54 872	84 452
Reprezentace, propagace, příprava projektů				408 702	252 549	214 394
Ostatní služby	41 875	56 151	93 918			
Ostatní náklady	41 081	16 399	78 292	16 311	25 777	16 812
Dary věcné			19 210	66 623		
Výdaje na osobní náklady						
Mzdové náklady	340 066	471 042	468 691	555 153	511 108	450 009
Odvody za zaměstnance	119 028	174 020	169 055	220 437	204 971	179 530
Ostatní osobní náklady	141 508	285 011	272 000	442 005	348 100	464 400
Ostatní sociální náklady	11 840	16 688	18 800	32 633	34 785	35 230
Výdaje na hospicovou péči						
Cestovné	62 336	32 868	70 248	75 000	88 143	80 586
Telefony	6 250					
Celkem	1 183 179	1 706 874	1 799 797	2 613 132	2 024 163	2 069 077

Zdroj: Interní doklady Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek. Vlastní zpracování.

Shrnutí:

Na začátku této kapitoly byly uvedeny základní informace o občanském sdružení Adra Česká republika a také o Dobrovolnickém centru Adra Frýdek-Místek. Vedle základních činností, kterými se Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek zabývá, se tato kapitola věnovala především hospodaření tohoto centra v letech 2005 – 2010. Byly zde popsány jednotlivé příjmy a výdaje tohoto centra za sledované období. Z těchto údajů bude vycházet nejen plán jednotlivých příjmů a výdajů této organizace na rok 2013, ale také návrh fundraisingového plánu. Předběžný rozpočet a fundraisingový plán Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek na rok 2013 jsou součástí následující kapitoly.

4 Zhodnocení hospodaření vybrané neziskové organizace a návrh fundraisingového plánu

V této kapitole bakalářské práce je vedle zhodnocení hospodaření Dobrovolnického centra Adra Frýdek–Místek také popsán postup dotazníkového šetření. Hlavní část této kapitoly se zaměřuje na vyhodnocení dotazníkového šetření a prezentaci jeho výsledků. Na základě těchto výsledků je následně vytvořen návrh fundraisingového plánu Dobrovolnického centra Adra Frýdek–Místek na rok 2013.

4.1 Zhodnocení hospodaření Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek

V předchozí kapitole jsme se seznámili podrobně s příjmy a výdaji Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek v letech 2005 - 2010. Pro sestavení fundraisingového plánu je nutné rozčlenit příjmy Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek podle původu těchto prostředků.

Tab. 4.1 Příjmy Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek za roky 2005 – 2010 v třídění podle původu v Kč

Název	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Tržby z vlastní činnosti	0	0	0	15 000	9 000	58 445
Příspěvky z veřejných zdrojů - Dotace	514 757	598 319	821 233	926 800	615 000	995 300
Nadační příspěvky a fondy	278 733	271 995	281 373	945 904	568 852	288 600
Příspěvky ze soukromých zdrojů	535 231	912 900	1 199 088	725 428	831 307	726 731
Celkem	1 328 721	1 783 214	2 301 694	2 613 132	2 024 159	2 069 076

Zdroj: Interní doklady Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek. Vlastní zpracování.

Z tabulky 4.1 je patrné, že tržby z vlastní činnosti se zařadily mezi příjmy Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek až od roku 2008. V roce 2010 už tyto příjmy dosáhly částky 58 445 Kč a centrum počítá i s dalším zvyšováním. Nadační příspěvky a finance z nadačních fondů měly od roku 2009 klesající charakter, stejně jako příspěvky ze soukromých zdrojů, které začaly klesat již od roku 2008. Snahou návrhu fundraisingového plánu bude zvýšit tyto zdroje příjmů. Naopak příspěvky z veřejných zdrojů jsou v roce 2010 nejvyšší za posledních pět let hospodaření organizace.

4.2 Dotazník

Pro tvorbu návrhu fundraisingového plánu je důležité vycházet nejen z možností a schopností dané neziskové organizace, ale je nutné také znát okolí, ve kterém organizace působí. Jednou z možností, jak okolí poznat, je metoda dotazníkového šetření. Díky dotazníku se osoba, která se návrhem fundraisingového plánu zabývá, může dozvědět mnoho prospěšných informací, které povedou k úspěšnému vytvoření fundraisingového plánu. Cílem dotazníkového šetření je zjistit, na kterou skupinu obyvatel, co se týče např. věku a vzdělání, se mají aktivity zaměřit a jaké akce a metody získávání financí ve fundraisingovém plánu použít.

Do dotazníku je nutno formulovat otázky, které jsou zaměřeny na činnost dané neziskové organizace. Mezi možnými otázkami je vhodné začlenit i takové, které se týkají povědomí lidí o dané neziskové organizaci, protože pokud lidé neziskovou organizaci neznají a ani o ní nikdy neslyšeli, jen stěží se budou chtít podílet na jejím možném financování.

4.2.1 Dotazníkové šetření

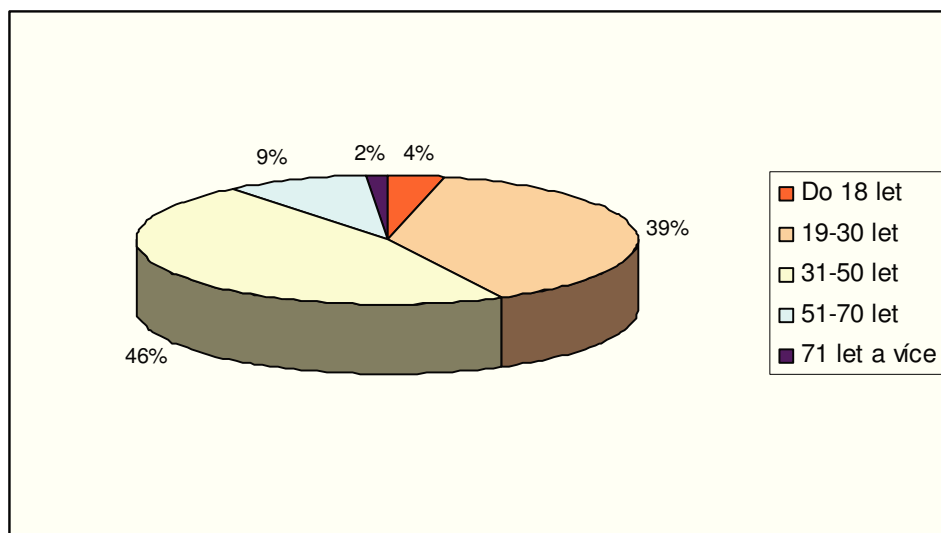
Dotazníkové šetření probíhalo ve Frýdku-Místku ve dvou dnech, 10.4. – 11.4. 2012. Základní vzorek byl složen z občanů, kteří se v těchto dnech pohybovali v centru Frýdku-Místku. Respondenti byli jednotlivě osloveni a vybízeni k vyplnění dotazníku. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 200 občanů. Při výběru respondentů byla zvolena nereprezentativní technika výběru. Nástrojem ke sběru dat byl dotazník obsahující 12 otázek. Respondenti odpovídali na otázky výběrem z nabízených možností, u některých otázek byla možnost otevřené odpovědi. Dotazník se skládal ze dvou částí. První část se týkala informací o vztahu občanů k neziskovým organizacím a dobrovolnictví, o znalosti Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek a o možnostech a způsobech darování finančních prostředků. Druhá část dotazníku se zabývala osobními informacemi o respondentech (věk, pohlaví, vzdělání). Úplné znění dotazníku lze nalézt v příloze č. 1 této bakalářské práce.

4.2.2 Vyhodnocení dotazníku

Vyhodnocení dotazníku je důležitou součástí dotazníkového šetření. Právě v této části metody dotazníkového šetření je možné se dozvědět potřebné informace, které pomohou při tvorbě návrhu fundraisingového plánu.

Dotazníku se účastnilo 59 % žen a 41 % mužů. V grafu 4.1 je možno vidět věkové rozložení respondentů. Z hlediska věku jsou nejpočetnější skupinou osoby ve věku 31-50 let (46 %), druhou nejvíce zastoupenou skupinou je 19-30 let (39 %). Dotazníkového šetření se účastnilo také 9 % respondentů ve věku 51-70 let, 4 % respondentů ve věku do 18 let a nejméně početnou skupinou je skupina 71 let a více, za kterou vyplnilo dotazník pouhé 2 % občanů.

Graf 4.1 Věkové složení osob účastnících se dotazníkového šetření

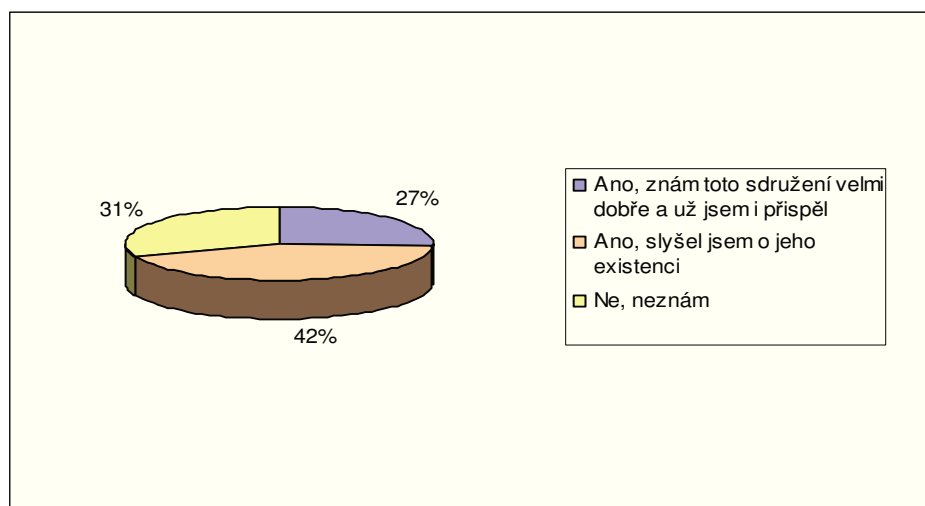

Zdroj: Vlastní zpracování.

Otázky v dotazníku vyplňovalo 59 % respondentů se středoškolským vzděláním, 27 % s vyučením, 8 % respondentů mělo vysokoškolské vzdělání a 6% respondentů základní vzdělání.

Na otázku o povědomosti lidí o Dobrovolnickém centru Adra Frýdek-Místek odpověděla většina respondentů kladně, o čemž vypovídá graf 4.2.

Graf 4.2 Povědomost lidí o Dobrovolnickém centru Adra Frýdek-Místek

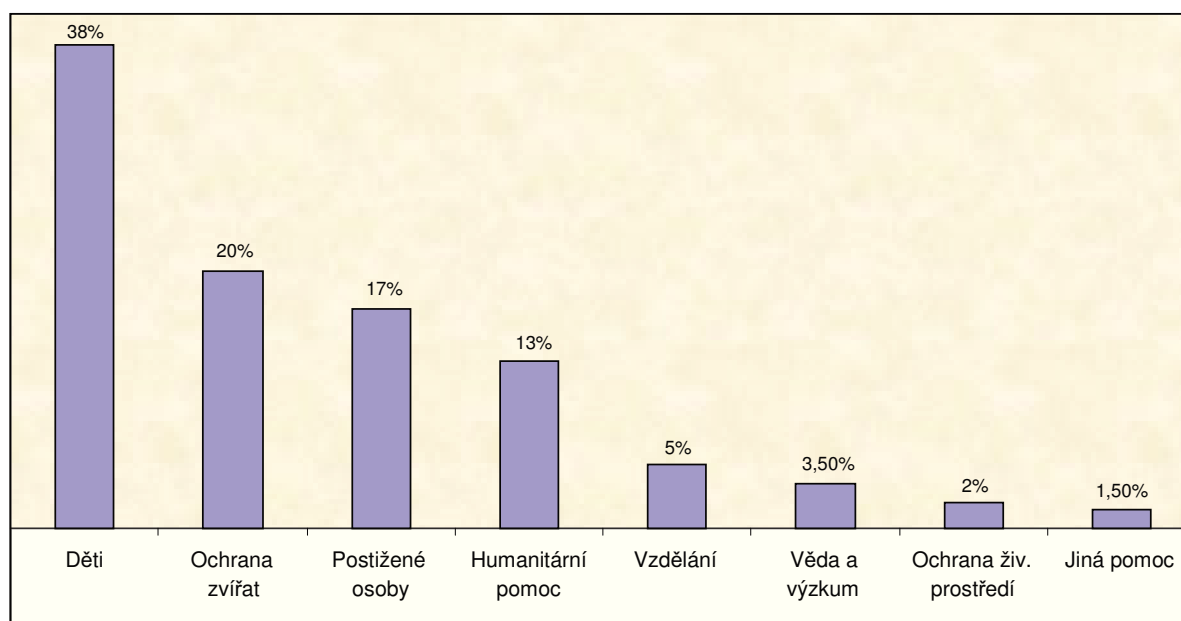
Zdroj: Vlastní zpracování.

Respondenti měli dále odpovídat na otázku, která s povědomím o Dobrovolnickém centru Adra Frýdek-Místek přímo souvisí. Byl to důvod, proč by respondenti určité organizaci neposkytli příspěvek. 47 % osob odpovědělo, že by nepřispělo z důvodu nedůvěry v neziskové organizace a nedůvěry ve způsob použití peněz. Podstatným důvodem (tento důvod označilo 32,5 % osob v dotazníku) pro nepřispění byla neznalost neziskové organizace. Nedostatek vlastních finančních prostředků byla okolnost, kterou uvedlo 8 % osob. Odpověď, že osoba, která vyplňovala dotazník, nemá žádný důvod k nepřispění určité neziskové organizaci, označilo 11 % respondentů.

Na otázku, zda respondenti již někdy přispěli na dobročinné účely, 98 % dotazovaných osob odpovědělo, že ano, zbylé 2 % osob odpověděly, že nikoliv. V dotazníku se objevila i otázka o možné výši příspěvku. Největší počet lidí (41 %) by byl ochoten přispět částkou 50-100 Kč. Částkou 20-50 Kč by přispělo 33 % dotazovaných osob, částku 100-200 Kč by darovalo 17 % osob a částku nad 200 Kč 7,5 % osob. Částkou do 20 Kč bylo ochotno přispět 1,5 % osob.

Možností, která dobrovolná činnost je lidem nejbližší, je nespočetně. Proto tato další otázka obsahovala i variantu volné odpovědi. Ze všech dotazovaných tuto možnost využilo jen 1,5 % respondentů. Jejich odpověď zněla: pomoc obětem domácího násilí nebo např. poradenská a preventivní činnost v oblasti drogové závislosti. Ostatní respondenti si vybrali z předem určených možností. Výsledky jejich odpovědí vyjadřuje následující graf 4.3.

Graf 4.3 Oblast působení dobrovolné činnosti

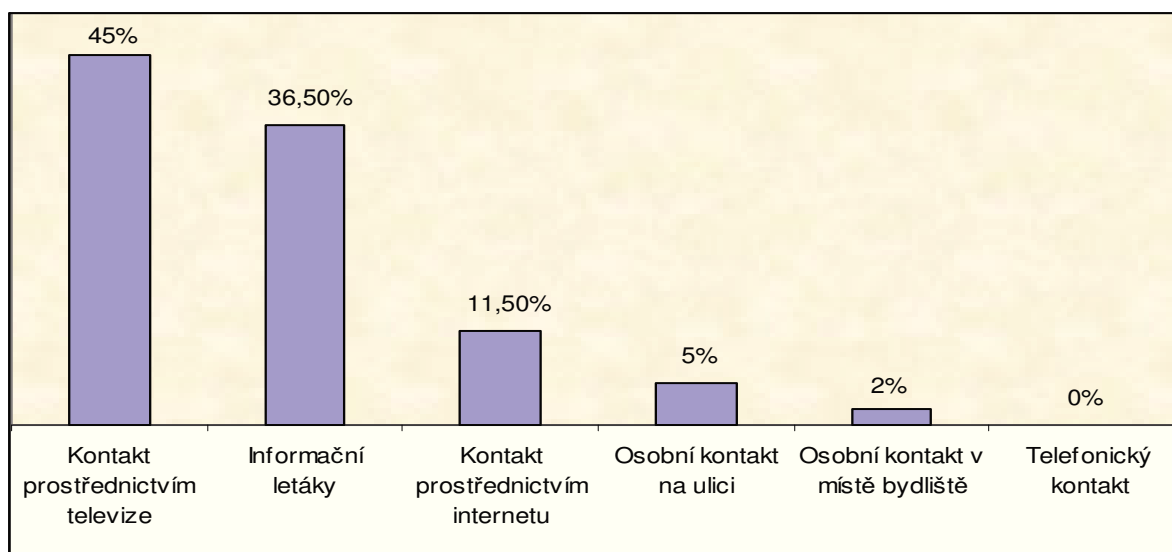
Zdroj: Vlastní zpracování.

Z dotazníku vyplynulo, že většina lidí se již přiklání k možnosti pomoci prostřednictvím dárcovské DMS. Tuto možnost si vybralo 35 % osob. Hotovostní platba je rovněž ve velké oblibě (32,5 %). Příspěvek prostřednictvím vstupného na společenské akce zvolilo 21 % lidí. Nejméně oblíbeným způsobem darování byl převod bankovním účtem, který v dotazníku označilo jen 11,5 % respondentů.

Dotazník obsahoval také dvě otázky týkající se dobrovolnictví. Z odpovědí respondentů vyplynulo, že 79 % všech dotázaných se o dobrovolnictví nezajímá a pokud by chtěli pomoci, tak jiným způsobem. Pouhých 11 % účastníků označilo odpověď, že s dobrovolnictvím nemají žádnou zkušenost, ale rádi by se jako dobrovolníci angažovali. 9 % dotázaných má přátele nebo známé, kteří jako dobrovolníci pracují a 1 % účastníků se přímo dobrovolnictví věnuje. Následující otázka měla přímou návaznost, a to důvod, proč se lidé dobrovolnictví nevěnují. 92 % respondentů se této činnosti nevěnuje z časových důvodů a 8 % z důvodu nedostatku informací.

Oslovování dárců je také důležitým tématem dotazníku. Z odpovědí na otázku „Jaký způsob oslovování potenciálních dárců se Vám zdá nejvhodnější? Který ze způsobů by Vás nejvíce zaujal a přesvědčil darovat peněžní částku neziskovým organizacím?“ vyplynulo, že nejvíce osob upřednostňuje kontakt prostřednictvím televize. Vyhodnocení této otázky uvádí následující graf 4.4.

Graf 4.4 Způsob oslovení potenciálních dárců

Zdroj: Vlastní zpracování.

Z odpovědí respondentů, kteří na tento dotazník odpovídali, můžeme vyvodit závěry, které popisuje následující tabulka 4.2.

Tab. 4.2 Nejpočetnější odpovědi na otázky v dotazníku

Věk dárců	31-50 let
Vzdělání dárců	Středoškolské
Důvod neposkytnutí příspěvku	Nedůvěra v organizaci a způsob použití peněz
Činnost	Pomoc dětem
Částka příspěvku	50 - 100 Kč
Způsob oslovení	Televize
Způsob příspěvku	Dárcovská DMS

Zdroj: Vlastní zpracování.

Z dotazníku dále vyplynulo, že povědomost lidí o určité neziskové organizaci je velmi důležitá. Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek je mezi občany této oblasti známé, 69 % osob účastnících se dotazníkového šetření ho zná nebo již přímo přispělo na jeho činnost. Hlavním důvodem neposkytování příspěvků je nedůvěra v neziskové organizace a způsob použití peněz, což přímo souvisí se znalostí daných neziskových organizací. Tento dotazník jen potvrdil, že čím více je organizace pro veřejnost známá (v pozitivním smyslu), tím více příspěvků, darů a pomoci od lidí může očekávat.

4.3 Fundraisingový plán

Prvním krokem při sestavování fundraisingového plánu je určení finančních potřeb organizace. Cílem fundraisingového plánu je pokrýt veškeré potřeby a zabezpečit příjmy pro plnění plánů organizace.

4.3.1 Rozpočet Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek na rok 2013

Rozpočet na rok 2013 je nutné sestavovat dle hospodaření Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek z předchozích let. S přihlédnutím k předchozím výdajům organizace je sestaven předběžný rozpočet výdajů, který uvádí tabulka 4.3, a který bude postupně během roku upravován v závislosti na skutečných výdajích organizace.

Tab. 4.3 Předpokládané výdaje Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek na rok 2013 v Kč

Název	Předpokládané výdaje na rok 2013
Výdaje na provoz Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek	1 031 186
Výdaje na osobní náklady	1 185 628
Výdaje na hospicovou péči	84 615
Celkem	2 301 429

Zdroj: Vlastní zpracování.

Výdaje na rok 2013 byly upraveny podle hospodaření organizace minulých let. V tabulce 4.3 jsou uvedeny základní výdaje nezbytné na provoz Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek s přihlédnutím na postupné zvyšování těchto výdajů. Výdaje na provoz Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek byly zkalkulovány s přihlédnutím k nájemným a jiným smlouvám a předpokládanému zvyšování počtu dobrovolníků (s počtem dobrovolníků se zvýší položky např. pojištění dobrovolníků, školení, semináře). Tyto výdaje byly také navýšeny z důvodu plánovaného nakoupení nového vybavení (nákup nových postelí do Půjčovny polohovacích postelí). Vývoj růstu výdajů za období roku 2005 – 2010 je analyzováno již výše, v kapitole 4.1.

Příjmy Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek na rok 2013 musí tedy pokrýt minimálně základní výdaje, které jsou uvedeny v tabulce 4.3. Tabulka 4.4 proto vyjadřuje množství příjmů a jejich zdrojů pro rok 2013, kterých je potřeba dosáhnout.

Tab. 4.4 Předpokládané příjmy Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek na rok 2013 v Kč

Název	Předpokládané příjmy v roce 2013
Tržby s vlastní činnosti	150 000
Příspěvky z veřejných zdrojů - Dotace	945 000
Nadační příspěvky a fondy	252 196
Celkem	1 347 196
Příspěvky ze soukromých zdrojů	954 233
Celkem	2 301 439

Zdroj: Vlastní zpracování.

Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek plánuje na rok 2013 žádat o dotace v celkové výši 945 000 Kč. Předpokládané příjmy z nadací a nadačních fondů jsou 252 196 Kč. V kalkulaci je počítáno i s příjmy z vlastní činnosti, které jsou vyšší oproti minulým rokům nejen z důvodu, že tyto příjmy mají v posledních letech rostoucí charakter, ale také proto, že Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek plánuje pro rok 2013 nakoupit další polohovací postele, které také povedou ke zvýšení těchto příjmů. Při získání tržeb z vlastní činnosti, dotací a příspěvků z nadací a nadačních fondů ve výši podle tabulky 4.4 je zřejmé, že příspěvky ze soukromých zdrojů musí činit minimálně 954 233 Kč. Pokud se nepodaří těchto příjmů dosáhnout, nebude možno pokrýt výdaje na provoz Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek.

4.3.2 Návrh fundraisingového plánu

Z rozpočtu na rok 2013 vyplývá, že příjmy ze soukromých zdrojů musí činit minimálně 954 233 Kč. Proto je nutné vytvořit takový návrh fundraisingového plánu, pomocí kterého by bylo možno těchto příjmů dosáhnout. U fundraisingového plánu je nutné určit nejenom zdroje příjmů, ale také stanovit časový plán. V časovém plánu je nutné počítat i s takovými údaji jako např. kdy jsou uzávěrky státních dotací, kdy je vhodné oslovovat podniky (v dubnu až květnu před valnými hromadami nebo na podzim před závěrem roku), kdy je nejlepší pořádat benefiční akce (vánoce, velikonoce, prázdniny). Výsledkem takového časového plánu by měl být měsíční harmonogram plánovaných aktivit s přibližně ročním výhledem.

V následující tabulce 4.5 je uveden rozpis zdrojů, ze kterých Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek plánuje získat potřebné finance.

Tab. 4.5 Návrh fundraisingového plánu Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek na rok 2013 v Kč

Zdroj příjmů	Předpokládaná výše příjmů v roce 2013
Dary od soukromých osob	750 000
Veřejné sbírky	
Velikonoční sbírka	180 000
Sbírka " Pomáhám zn. rád"	180 000
Příjmy z pokladniček v supermarketech	55 000
Benefiční akce (koncert)	35 000
Benefiční akce (dobročinný ples 2x)	50 000
Celkem	1 250 000

Zdroj: Vlastní zpracování.

Dary soukromých osob byly vždy v Dobrovolnickém centru Adra Frýdek-Místek podstatným příjmem. Tyto příjmy mají za posledních 5 let převážně rostoucí charakter. Proto je s nimi počítáno i v roce 2013 a jsou již upraveny o předpokládaný nárůst. Nárůst bude ovlivněn i výsledky dotazníkového šetření, kdy podle těchto výsledků Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek upraví formy žádostí o tyto dary. Dalším zdrojem jsou veřejné sbírky. Velikonoční sbírka je již tradičním způsobem získávání financí, v roce 2011 byla k této sbírce přidána ještě jedna, a to sbírka s názvem „Pomáhám zn. rád“, kdy se pomocí této sbírky v roce 2011 vybralo 155 000 Kč. V roce 2013 do této akce Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek zapojí větší množství dobrovolníků, takže výše příjmů z této akce je také přímo úměrně navýšena. Novinkou v roce 2013 budou benefiční akce. Na základě dotazníkového šetření bylo usouzeno, že koncerty a dobročinné plesy zaměřené na určité skupiny dárců mají tendenci se stát dalším stálým zdrojem příjmů.

Další podstatnou částí fundraisingového plánu je časový plán aktivit organizovaných Dobrovolnickým centrem Adra Frýdek-Místek. Tento časový plán je podrobně rozepsán v tabulce 4.6, kde jsou uvedeny měsíce uskutečnění plánovaných aktivit.

Tab. 4.6 Časový plán aktivit Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek

Čas uskutečnění	Plánovaná aktivita
Září 2012	Podání žádosti o dotace na rok 2013
Listopad 2012	Návrh rozpočtu na rok 2013
Prosinec 2012	Schválení rozpočtu na rok 2013
Leden 2013	Sestavení projektu
Leden 2013	Rozmístění pokladniček v supermarketech
Leden 2013	Zpracování žádostí o příspěvky od nadací
Leden 2013	Vypracování databáze stávajících dárců
Únor 2013	Sestavení plánu pro komunikaci s dárci

Únor 2013	Plán a příprava Velikonoční sbírky
Duben 2013	Velikonoční sbírka
Duben 2013	Zajištění místnosti, hudby, výroba vstupenek na Dobročinný ples
Květen 2013	Mediální kampaň, prodej vstupenek na Dobročinný ples
Květen 2013	Tisk a příprava letáků pro individuální dárce
Červen 2013	Roznos letáků domácnostem
Červen 2013	Dobročinný ples
Srpen 2013	Příprava sbírky "Pomáhám zn. rád", mediální kampaň
Září 2013	Příprava benefičního koncertu, zajištění prostor, hudby, medializace
Říjen 2013	Benefiční koncert Adra Frýdek-Místek
Říjen 2013	Sbírka "Pomáhám zn. rád"
Listopad 2013	Příprava Vánočního dobročinného plesu, medializace, prodej vstupenek
Prosinec 2013	Vánoční dobročinný ples
Prosinec 2013	Rozeslání poděkování dárčům
Leden 2014	Zhodnocení aktivit za rok 2013

Zdroj: Vlastní zpracování.

4.3.2.1 Vybrané aktivity zahrnuté v návrhu fundraisingového plánu

Návrh fundraisingového plánu by měl obsahovat i rozepsání jednotlivých aktivit. Tato podkapitola se proto věnuje vybraným aktivitám z návrhu fundraisingového plánu. K podrobným návrhům byly vybrány aktivity Benefiční koncert Adra Frýdek-Místek a Vánoční dobročinný ples.

4.3.2.1.1 Benefiční koncert

Benefiční koncert Adra Frýdek-Místek je naplánován na říjen 2013. Aby byla tato akce úspěšná, je zapotřebí naplánovat jednotlivé kroky této akce. Je nutné zajistit místo pořádání akce, hudební skupiny, které budou na koncertu vystupovat, technické zajištění akce a povolení akce u místních úřadů. Důležité je také této aktivitě zajistit potřebnou reklamu v médiích a na informačních letácích, aby byla návštěvnost dobročinné akce co nejvyšší.

Pro tento koncert bude zajištěn kinosál Nová scéna Vlast ve Frýdku-Místku, ve kterém jsou v tomto městě tradičně pořádány podobné koncerty a společenské akce. V tomto kinosálu je pódium určené pro pořádání koncertů. Kapacita sálu je 580 míst k sezení. K účasti na benefičním koncertu budou přizvány hudební skupiny a zpěváci, kteří budou ochotni vystoupit bez jakéhokoliv požadavku na honorář. Je všeobecně známo, že mnoho umělců se rádo „propůjčí“ takové akci jako je dobročinný benefiční koncert nejen z důvodu zviditelnění těchto umělců, ale také pro jejich vlastní dobrý pocit, že udělali něco pro „dobrou věc“. Do

této akce budou zapojeni také dobrovolníci, kteří budou zajišťovat např. prodej vstupenek, obsluhu šatny atd..

Aby byla akce realizovaná, musí předpokládané výnosy z této akce převyšovat náklady, které budou na tuto akci vynaloženy. Cena vstupenky je určena na částku 190 Kč za osobu. Tato částka byla určena na základě dotazníkového šetření. Největší počet osob v dotazníku uvedlo, že by bylo ochotno na dobročinnost věnovat 50 až 100 Kč. Pokud budou mít z této akce kromě dobrého pocitu pomoci potřebným i kulturní zážitek, měli by být ochotni za tento koncert zaplatit částku převyšující hranici tohoto rozmezí. Částka vstupného se odvíjela i podle porovnání s podobnými akcemi pořádanými v této lokalitě a bylo zjištěno, že se pohybuje na nejnižší hranici obvyklého vstupného. Z těchto důvodů lze předpokládat, že účast na Benefičním koncertu Adra Frýdek-Místek bude vysoká. V následující tabulce 4.7 jsou zobrazeny náklady a výnosy akce Benefičního koncertu Adra Frýdek-Místek.

Tab. 4.7 Předpokládané náklady a výnosy Benefičního koncertu Adra Frýdek-Místek v Kč

Náklady	Kč	Výnosy	Kč
Pronájem sálu	5 200	Výnosy ze vstupného při plně obsazeném sálu	110 200
Pronájem šaten	700		
Zvukař	1 500		
Reklama v regionálním rádiu	2 600		
Reklama v regionální televizi	4 500		
Tisk plakátů	1 100		
Vstupenky	500		
Občerstvení účinkujících	4 000		
Celkem	20 100	Celkem	110 200
Výnosy - Náklady		90 100	

Zdroj: Vlastní zpracování.

Z kalkulace nákladů je zřejmé, že se musí prodat minimálně 106 vstupenek (což je 18,3 % z celkového počtu), aby výnosy z akce pokryly alespoň náklady na akci vynaložené. Riziko ztráty z této akce je proto minimální. Pro kalkulaci ve fundraisingovém plánu je počítáno s 50 % prodaných vstupenek, což po odečtení vynaložených nákladů odpovídá výnosu z této akce 35 000 Kč.

4.3.2.1.2 Vánoční dobročinný ples

Vánoční dobročinný ples je další akcí Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek, která je zahrnuta v návrhu fundraisingového plánu na rok 2013. Tato akce je organizována v tomto časovém období hned z několika důvodů. Ve vánočním období stresů a shánění vánočních dárků si lidé rádi odpočinou na takové akci, jakou pro ně nabízí ples. Důležitým důvodem je také v tomto období častější přiklání lidí k dobrým skutkům a k charitě jako takové obecně.

Organizace Vánočního dobročinného plesu v návrhu fundraisingového plánu připadá na měsíc listopad roku 2013. V tomto období je nutné zajistit místnost, hudbu a propagaci akce.

Vánoční dobročinný ples bude probíhat v Národním domě ve Frýdku-Místku ve velkém sále. Kapacita tohoto sálu je 400 osob. Na plese bude účinkovat jedna hudební skupina, která bude vybrána z oslovených skupin ochotných účastnit se Vánočního dobročinného plesu. Prodej lístků, lidé starající se o tombolu a obsluha šaten bude zajištěna z řad dobrovolníků, kteří s Dobrovolnickým centrem Adra Frýdek-Místek dlouhodobě spolupracují. Moderátorem celé akce bude vedoucí centra, který má s podobnými akcemi již zkušenosti.

Vstupné na tuto akci s přihlédnutím k dotazníkovému šetření a cenám vstupného na podobné akce v této lokalitě je určeno na 190 Kč. V následující tabulce 4.8 jsou podrobně rozepsány náklady a předpokládané výnosy této akce.

Tab. 4.8 Předpokládané náklady a výnosy Vánočního dobročinného plesu v Kč

Náklady	Kč	Výnosy	Kč
Pronájem velkého sálu	4 600	Výnosy ze vstupného při plně obsazeném sálu	76 000
Reklama v regionálním rádiu	2 600		
Reklama v regionální televizi	4 500	Výnosy z tomboly	6 000
Tisk plakátů	1 100		
Vstupenky	500		
Geny do tomboly	2 700		
Celkem	16 000	Celkem	82 000
Výnosy - Náklady		66 000	

Z tabulky 4.8 vyplývá, že se musí prodat alespoň 85 vstupenek (21,25 % z celkového počtu), aby byly pokryty náklady na tuto akci a akce nebyla ztrátová. Návrh fundraisingového

plánu počítá s 50 % prodaných lístků a výdělkem 25 000 Kč. Pokud bude tato akce velice úspěšná a prodá se všech 200 ks lístků, Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek z této akce získá 66 000 Kč.

Shrnutí:

Jak bylo zmíněno výše, fundraisingový plán je nezbytnou činností pro dosažení požadovaných příjmů neziskových organizací. S pomocí dotazníkového šetření a rozboru hospodaření minulých let se podařilo sestavit návrh fundraisingového plánu, který pokryje nejen výdaje související se základním provozem Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek, ale také výdaje, díky kterým toto centrum může nadále rozvíjet své činnosti nejen v oblasti dobrovolnictví, ale i v jiných oblastech jako je Sociální šatník a pořízení nového vybavení Půjčovny polohovacích postelí. S vyššími příjmy také souvisí rozvoj v oblasti fundraisingu, protože organizace může využít více prostředků ke své propagaci, která je pro neziskové organizace obzvlášť důležitá.

5 Závěr

Hlavním tématem bakalářské práce byl fundraising vybrané neziskové organizace. Aby byl fundraising účinný, je nutné sestavit návrh fundraisingového plánu, který musí vycházet z hospodaření dané neziskové organizace z minulých let. Důležitá je znalost neziskových organizací a jejich fungování, proto se teoretická část této práce zabývala definicemi neziskových organizací, jejich základními charakteristikami, členěním a financováním. Tato část byla také věnována teoretickému vymezení fundraisingu. Zabývala se i způsoby získávání finančních prostředků, osobností a předpoklady fundraisera a fundraisingovým plánem.

Praktická část této bakalářské práce se již věnovala vybrané neziskové organizaci, Dobrovolnickému centru Adra Frýdek-Místek. Vedle základních informací o této neziskové organizaci zde byly popsány příjmy a výdaje tohoto centra v období let 2005 – 2010. Tyto příjmy a výdaje byly následně vyhodnoceny, rozčleněny podle zdrojů, ze kterých byly získány, a použity pro návrh rozpočtu a strukturu příjmů a výdajů rok 2013. Na základě zjištěných údajů byl vytvořen návrh fundraisingového plánu na rok 2013. Tento návrh také vycházel z dotazníkového šetření, které bylo provedeno na 200 osobách v lokalitě, ve které Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek působí. Z výsledků tohoto šetření Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek zjistilo, na které skupiny osob se při svých akcích zaměřit, které akce přinesou největší množství finančních prostředků, jakým způsobem jsou dárci ochotni darovat tyto prostředky (hotovost, převod bankovním účtem, DMS) a která z metod oslovování dárců je dárcům nejbližší. Velmi důležitou informaci přineslo dotazníkové šetření i v oblasti informovanosti lidí o této organizaci. Z dotazníku vyplynulo, že informovanost lidí bydlících v lokalitě, ve které Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek působí, je velká. Více než 2/3 dotázaných tuto organizaci zná nebo ji již v minulosti podpořilo. Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek si tak potvrdilo, že výdaje spojené s reklamou a propagací tohoto centra jsou využity a přinášejí očekávaný výsledek.

Cílem bakalářské práce bylo na základě zhodnocení hospodaření Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek v letech 2005 – 2010 vytvořit návrh fundraisingového plánu na rok 2013, který by pokryl veškeré výdaje a plány tohoto centra. Tento návrh fundraisingového plánu byl sestaven, byly v něm rozepsány nejen jednotlivé aktivity, které by Dobrovolnické centrum

Adra Frýdek-Místek v roce 2013 mohlo podniknout, ale také časový plán všech těchto projektů. Z návrhu plánu je zřejmé, že Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek může získat potřebné příjmy nutné k úhradě svých výdajů.

V úvodu této bakalářské práce byly vysloveny následující hypotézy:

Hypotéza č. 1: Zdrojem hospodaření Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek jsou také příjmy z vlastní činnosti.

Rozbor hospodaření Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek v letech 2005 – 2010 ukázal, že toto centrum hospodaří také s příjmy ze své vlastní činnosti. Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek od roku 2008 provozuje Sociální šatník a také Půjčovnu polohovacích postelí, které jsou zdrojem těchto příjmů. **Hypotéza č. 1 byla proto potvrzena.**

Hypotéza č. 2: Podíl soukromých zdrojů na financování Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek v letech 2005 – 2010 má rostoucí charakter.

Při rozboru hospodaření Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek byly jednotlivé příjmy rozčleněny podle zdroje těchto příjmů. Z tohoto členění vyplynulo, že u podílu soukromých zdrojů na financování Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek v letech 2005 – 2010 nelze konstatovat jejich postupné zvyšování. Příjmy ze soukromých zdrojů měly rostoucí charakter pouze do roku 2007. V roce 2008 podstatně klesly, v roce 2009 lze sledovat jejich mírný nárůst. Za poslední sledovaný rok tyto příjmy zaznamenaly další pokles. **Hypotéza č. 2 byla vyvrácena.**

Bakalářská práce také poukázala na důležitost fundraisingu. Žádná nezisková organizace nemůže fungovat bez finančních prostředků. A právě fundraising představuje metody, jak získat finanční i nefinanční prostředky na činnost těchto organizací. Dobrý fundraising nám říká nejenom kde prostředky na činnost organizace získat, ale také jakým způsobem je získat.

Seznam použité literatury

a) Odborná kniha

- 1] HLOUŠEK, Jan a Zuzana HLOUŠKOVÁ. *Získávání zdrojů na aktivity NNO působící v sociální oblasti*. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové, Nakladatelství Gaudeamus, 2011. 158 s. ISBN 978-80-7435-121-1.
- 2] HYÁNEK, Vladimír. *Ekonomika neziskových organizací*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2004. 103 s. ISBN 80-210-3501-3.
- 3] REKTOŘÍK, Jaroslav a kol. *Organizace neziskového sektoru. Základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2010. 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5.
- 4] RŮŽIČKOVÁ, MERLÍČKOVÁ, Marie. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. 11. vyd. Olomouc: Anag, 2011. 254 s. ISBN 978-80-7263-675-4.
- 5] STEJSKAL, Jan. *Ekonomika neziskové organizace*. Praha: Junák – svaz skautů a skautek ČR, TDC, 2010. 272 s. ISBN 978-80-86825-55-7.
- 6] ŠEDIVÝ, Marek a Olga MEDLÍKOVÁ. *Úspěšná nezisková organizace*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. 160 s. ISBN 978-80-247-4011-6.
- 7] ŠOBÁŇOVÁ, Petra. *Fundraising*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2010. 80 s. ISBN 978-80-7368-750-2.
- 8] TAKÁČOVÁ, Hana. *Účetnictví neziskových organizací*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Nakladatelství Oeconomica, 2010. 186 s. ISBN 978-80-245-1664-6.
- 9] WOLTERS KLUWER ČR, a.s. *Meritum Segment Nevýdělečné organizace 2010*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010. 294 s. ISBN 978-80-7357-532-8.

b) Elektronické dokumenty

Neziskovky. cz., Fakta [online], Co to je neziskový sektor, [květen 2012]. Dostupné z: <http://www.neziskovky.cz/clanky/511_538_540/fakta_neziskovky-v_co-to-je-neziskovy-sektor/>

Neziskovky. cz., Fakta [online], Statistika počtu neziskových organizací, [květen 2012]. Dostupné z: <http://www.neziskovky.cz/clanky/511_538_543/fakta_neziskovky-v_statistika-poctu-neziskovych-organizaci/>

c) Zákony

Zákon č. 218/1949 Sb., o hospodářském zabezpečení církví a náboženských společností státem, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 126/1992 Sb., o ochraně znaku a názvu Červeného kříže a o Československém červeném kříži, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

d) Seznam tabulek

Tab. 2.1 Statistika počtu nestátních neziskových organizací v letech 2005 – 2010

Tab. 3.1 Počet dobrovolníků DC Adra Frýdek-Místek v letech 2005 - 2010

Tab. 3.2 Příjmy DC Adra Frýdek-Místek v letech 2005 - 2010 v Kč

Tab. 3.3 Výdaje DC Adra Frýdek-Místek v letech 2005 - 2010 v Kč

Tab. 4.1 Příjmy Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek za roky 2005 – 2010 v třídění podle původu v Kč

Tab. 4.2 Nejpočetnější odpovědi na otázky v dotazníku

Tab. 4.3 Předpokládané výdaje Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek na rok 2013 v Kč

Tab. 4.4 Předpokládané příjmy Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek na rok 2013 v Kč

Tab. 4.5 Návrh fundraisingové plánu Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek na rok 2013 v Kč

Tab. 4.6 Časový plán aktivit Dobrovolnického centra Adra Frýdek-Místek

Tab. 4.7 Předpokládané náklady a výnosy Benefičního koncertu Adra Frýdek-Místek v Kč

Tab. 4.8 Předpokládané náklady a výnosy Vánočního dobročinného plesu v Kč

e) Seznam grafů

Graf 3.1 Vývoj počtu dobrovolníků v letech 2005 – 2010

Graf 4.1 Věkové složení osob účastnících se dotazníkového šetření

Graf 4.2 Povědomost lidí o Dobrovolnickém centru Adra Frýdek-Místek

Graf 4.3 Oblast působení dobrovolné činnosti

Graf 4.4 Způsob oslovování potencionálních dárců

Seznam zkratek

apod. – a podobně

atd. – a tak dále

a.s. – akciová společnost

č. – číslo

ČR – Česká republika

DC – Dobrovolnické centrum

DHIM – dlouhodobý hmotný investiční majetek

F-M – Frýdek-Místek

IČO – identifikační číslo

Kč – koruna česká

mil. – milión

MV – Ministerstvo vnitra ČR

např. – například

odst. – odstavec

OKD – Ostravsko-Karvinské doly

OPS – obecně prospěšné společnosti

příp. – případně

sb. – Sbírký

sv. – svatého

tab. – tabulka

tzn. – to znamená

tzv. – tak zvanými

ÚP – úřad práce

živ. – životní

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 1.5.2012

.....
jméno a příjmení studenta

Seznam příloh

Příloha č. 1 - Dotazník

Příloha č. 2 – Statistika počtu nestátních neziskových organizací v letech 1990 – 2010

Příloha č. 3 – Zkrácená verze výzkumu současného stavu fundraisingu v neziskových organizacích

Dotazník

A. Informace o příspěvcích neziskovým organizacím:

1. Znáte Dobrovolnické centrum Adra Frýdek-Místek?

- a) ano, znám toto občanské sdružení velmi dobře a už jsem přispěl na jeho činnost
- b) ano, slyšel jsem o jeho existenci
- c) ne, toto sdružení neznám

2. Přispěl (a) jste již někdy na dobročinné účely?

- a) ano
- b) ne

3. Z jakého důvodu byste určité organizaci neposkytl (a) příspěvek?

- a) neziskovou organizaci neznám
- b) nedůvěra v neziskové organizace a způsob použití peněz
- c) nedostatek vlastních finančních prostředků
- d) žádný, neziskovým organizacím přispívám
- e) jiný důvod:.....

4. Na jakou dobrovolnou činnost byste nejraději přispěl (a)?

- a) pomoc dětem
- b) pomoc postiženým osobám
- c) ochrana zvířat
- d) věda a výzkum
- e) vzdělání
- f) ochrana životního prostředí
- g) humanitární pomoc
- f) jiná pomoc:

5. Jakou částkou byste přispěl (a)?

- a) 0
- b) do 20Kč
- c) 20-50Kč
- d) 50-100Kč
- e) 100-200Kč
- f) nad 200Kč

6. Jaký způsob oslovování potenciálních dárců se Vám zdá nejvhodnější? Který ze způsobů by Vás nejvíce zaujal a přesvědčil darovat peněžní částku neziskovým organizacím?

- a) osobní kontakt na ulici
- b) osobní kontakt v místě bydliště
- c) kontakt prostřednictvím internetu
- d) kontakt prostřednictvím televize
- e) telefonický kontakt
- f) informační letáky

7. Jaký způsob příspěvku preferujete?

- a) hotovost
- b) převod bankovním účtem
- c) dárcovská DMS
- d) prostřednictvím vstupného na společenské akce

8. Setkáváte se ve Vašem okolí s dobrovolnictvím?

- a) ne, o dobrovolnictví se nezajímám, pokud bych chtěl (a) pomoci, tak jiným způsobem
- b) ne, s dobrovolnictvím nemám žádnou zkušenost, ale rád (ráda) bych se jako dobrovolník angažoval (a)
- b) ano, přátele nebo známí pracují pro některou z neziskových organizací jako dobrovolníci
- c) ano, aktivně se angažuji jako dobrovolník

9. Pokud s dobrovolnictvím nemáte žádnou zkušenost, označte prosím důvod:

- a) nedostatek času
- b) nedostatek informací
- c) jiný důvod:

B. Profil dárců:

10. Pohlaví

- a) muž
- b) žena

11. Věk

- a) 0-18 let
- b) 19-30 let
- c) 31-50let
- d) 51-70let
- e) 71let a více

12. Dosažené vzdělání

- a) základní
- b) vyučen
- c) středoškolské
- d) vysokoškolské

Příloha č. 2 – Statistika počtu nestátních neziskových organizací v letech 1990 - 2010

Nestátní neziskové organizace	Občanská sdružení	Nadace	Nadační fondy	Obecně prospěšné společnosti	Evidované právnické osoby	Organizační jednotky sdružení
1990	3 879					
1991	9 366					
1992	prosinec	prosinec				
	15 393	1 551				
1993	prosinec	prosinec				
	21 694	2 768				
1994	prosinec	prosinec				
	24 978	3 800				
1995	prosinec	listopad				
	26 814	4 253				
1996	březen	březen		březen		
	27 807	4 392		1 *		
1997	březen	prosinec		březen		
	30 297	5 238		52		
1998	listopad	listopad	listopad	listopad		
	36 046	55 **	71 **	129		
1999	léto/podzim	prosinec	prosinec	prosinec		
	38 072	272	695	560		
2000	květen	květen	květen	květen		
	42 302	282	735	557		
2001	listopad	listopad	listopad	listopad		
	47 101	299	781	701		
2002	říjen	říjen	říjen	říjen	říjen	říjen
	49 108	330	825	762	4 785	30 547
2003	listopad	listopad	listopad	listopad	listopad	listopad
	50 997	350	859	884	4 946	31 509
2004	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec
	53 306	362	898	1 038	4 927	32 020
2005	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec
	54 963	368	925	1 158	4 605	33 178
2006	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec
	58 347	380	992	1 317	4 464	28 868
2007	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec
	61 802	390	1 048	1 486	4 446	29 378
2008	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec
	65 386	411	1 095	1 658	4 399	29 752
2009	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec
	68 631	429	1 168	1 813	4 347	30 640
2010	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec	prosinec
	72 111	449	1 205	1 958	4 352	31 166
2011	březen	březen	březen	březen	březen	březen
	72 981	455	1 224	2 004	4 358	31 525

* Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, vstoupil v platnost 1. ledna 1996

** Zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech vstoupil v platnost 1. ledna 1998

Zdroj: www.neziskovsky.cz (Český statistický úřad). Vlastní zpracování.

Příloha č. 3 – Zkrácená verze výzkumu současného stavu fundraisingu v neziskových organizacích

Stav fundraisingu v neziskových organizacích

Tento výzkum prováděla firma Market Vision s.r.o. pro Spiralis o.s. s cílem zmapování současného stavu fundraisingu v podmínkách českého neziskového sektoru. Výzkum byl prováděn na vzorku organizací neziskového sektoru metodou samovypĺňování dotazníků. Výzkumu se zúčastnilo 455 neziskových organizací. Sběr dat se uskutečnil v roce 2003.

Výsledky výzkumu

Otázky týkající se plánování a rozhodování o fundraisingu (v %):

	Kdo plánuje aktivity v oblasti fundraisingu?	Kdo rozhoduje o výběru dárců, komunikace a přijímání darů?	Kdo zajišťuje samotné oslovování dárců a získávání prostředků?
Vedení organizace	57	57	51
Členové představenstva	35	36	19
Dobrovolníci	13	8	27
Fundraiser	11	7	19
Tým pracovníků	10	5	15
Někdo jiný	5	5	11

Závěr: O peněžních tocích v neziskových organizacích rozhoduje v převážné většině vedení organizace a členové představenstva, což není nijak překvapivé. Oslovování dárců sice stále zůstává převážně v rukou vedení, přesto se již více přesouvá z vedení neziskových organizací na výkonné složky. U malých neziskových organizací jsou touto výkonnou složkou především dobrovolníci, u velkých neziskových organizací specializované osoby nebo týmy – fundraiseři (přibližně polovina velkých neziskových organizací využívá jejich služeb).

Otázka vypovídající o systémovém zajištění fundraisingu:

Máte ve Vaší organizaci zpracovanou...?	strategii oslovování dárců	strategii trvalé práce s dárci	etická pravidla	fundraisingový plán	systém hodnocení výsledků
Odpovědi respondentů (v %)	48	46	45	36	32

Závěr: Necelá polovina neziskových organizací je přesvědčena, že má zpracovanou strategii oslovování dárců, trvale s nimi pracuje a dodržuje při tom etická pravidla, zhruba třetina pak svoji práci konkrétně plánuje, sleduje a vyhodnocuje.

Podíl finančních zdrojů na financování neziskových organizací (v %):

Státní správa a samospráva (ministerstva, kraje, města, obce)	36
Příjmy z vlastní činnosti	20
Podnikatelé a obchodní firmy (české a zahraniční)	11
Nadace a nadační fondy	10
Individuální dárci (české a zahraniční osoby)	7
Členské příspěvky	6
Jiné zdroje	5
Veřejnost (anonymní sbírky)	2
Zahraniční zastupitelstva	2

Závěr: Pohled na hlavní zdroje získávání prostředků usvědčuje neziskové organizace spíše z pasivního přístupu ke shánění prostředků k činnosti – ve velké míře se spoléhají na státní správu. Příjmy z vlastní činnosti činí jen asi 20 % příjmů, veřejnost, individuální a firemní dárci se podílí celkem také asi 20 %. U malých neziskových organizací roste význam individuálních a firemních dárců.

Počet využívaných finančních zdrojů:

	Počet využívaných zdrojů									
	1 zdroj	2 zdroje	3 zdroje	4 zdroje	5 zdrojů	6 zdrojů	7 zdrojů	8 zdrojů	9 zdrojů	bez odpovědi
% respondentů:	5	10	13	16	17	12	5	2	0	18

Závěr: Průměrná nezisková organizace využívá 4 různé finanční zdroje. Podle sledovaných statistických parametrů vyplývají největší rozdíly z velikosti rozpočtu organizace – čím větší rozpočet daná organizace má, tím je počet jejích zdrojů vyšší. Nižší množství zdrojů se projevilo u neziskových organizací působících na Moravě.

Podíl jednotlivých zdrojů na ročních příjmech (v %):

Poslání organizace	% podíl na příjmech								
	veřejnosti	individuálních dárců	podnikatelů a firem	nadací a nadačních fondů	státní správy a samosprávy	zahraničních zastupitelstev v ČR	příjmů z vlastní činnosti	členských příspěvků	jiných zdrojů
Oblast zdraví	2	7	15	7	47	0	13	6	3
Sociální oblast	4	5	8	5	46	1	21	3	7
Práce s dětmi, sport	1	6	11	5	45	1	14	9	8
Servisní organizace	1	14	13	13	18	3	27	7	5
Kultura a och. památek	1	9	11	11	28	5	29	6	0
Ekologie	1	5	7	23	25	1	29	4	4
Ostatní činnosti	7	5	8	19	21	3	25	6	5
Charita	6	14	11	15	15	0	5	7	28
Regionální rozvoj	0	2	15	7	24	1	25	22	2

Závěr: Struktura finančních zdrojů nestátních neziskových organizací je ovlivněna tím, na co se jednotlivé organizace zaměřují, co je jejich poslání. Zatímco nestátní neziskové organizace se zaměřením na sociální oblast, zdraví člověka a volnočasové aktivity (sport, děti) jsou vysoce závislé na orgánech státní správy, u ostatních organizací lze vysledovat větší

podíl nestátních typů zdrojů. Vlastní činnost využívají zejména servisní organizace, organizace zaměřené na kulturu a ochranu památek, organizace působící v oblasti ekologie a ochrany přírody.

Úroveň znalostí v oblasti fundraisingu:

Znalosti	Odpovědi respondentů (v %)			
	velmi dobré	průměrné	nedostatečné	bez odpovědi
Obecné znalosti o fundraisingu	18	55	23	4
Znalosti o zdrojích a metodách fundraisingu	12	48	33	7
Znalosti o plánování a řízení fundraisingu	10	39	45	6
Znalosti o vyhodnocování fundraisingu	8	36	50	6

Závěr: Celkové hodnocení fundraisingu je rozpačité. Musí být brán zřetel na to, že odpovídali převážně ředitelé nestátních neziskových organizací, předsedové správních rad a jiné osoby z nejužšího vedení. Hodnocení obecných znalostí se jeví jako převážně průměrné, u ostatních kritérií (zdroje a metody, plánování, vyhodnocování) dosahuje hodnocení podprůměrných hodnot.